

ОБЩИНА УГЪРЧИН

ПРОГРАМА

ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА УГЪРЧИН

4.8	Участие на обществеността	50
4.9	Управление на специфични потоци отпадъци	50
	Батерии и акумулатори	51
	Излезли от употреба моторни превозни средства	52
	Отработени масла	52
	Утайки от градските пречиствателни станции за отпадъчни води	53
	Отпадъци от опаковки	54
	Отпадъци от хуманната медицина	55
	Биоразградими отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене	56
	Едрогабаритни отпадъци	56
	Негодни за употреба автомобилни гуми	56
5	План за действие	57
6	Програма за инвестиции	64
7	Мониторинг и оценка на изпълнението на Програмата	64
8	Заключение	64

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	4
1.1	Обхват на програмата	4
1.2	Принципи	5
2	Обща характеристика на общината	7
2.1	Географска характеристика на територията на общината	7
2.2	Административно-териториална характеристика	11
2.3	Социално-демографска характеристика	13
2.4	Икономическо развитие на общината. Стопански дейности	16
2.5	Екологична характеристика	28
3	Съществуващо състояние и практики по управление на отпадъците	31
3.1	Дани за отпадъците	31
	Битови отпадъци	31
	Строителни отпадъци	32
	Производствени отпадъци	33
3.2	Съществуващи практики за третиране и транспортиране на отпадъците	34
	Събиране и транспортиране на отпадъци	34
	Предварително третиране на отпадъци	36
	Оползотворяване и обезвреждане на отпадъци	36
	Предотвратяване и намаляване риска от стари замърсявания с отпадъци	38
	Внасяне и изнасяне на отпадъци	39
3.3	Администриране на дейностите по управление на отпадъците	39
3.4	Проучване, прогнозиране, планиране	40
3.5	Финансиране на дейностите по управление на отпадъците	40
	Разходи за дейността	41
	Приходи	41
4	Основни цели на програмата	44
4.1	Намаляване количеството на образуваните отпадъци	44
4.2	Въвеждане на организация по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци. Разделно събиране на битови отпадъци, за които са въведени забрани и ограничения за депониране	44
	Организиране и финансиране от Организации по оползотворяване и производители и вносители, изпълняващи задълженията индивидуално и съгласуване с общината	45
	Организиране и финансиране от Организации по оползотворяване и производители и вносители, изпълняващи задълженията си индивидуално и без съгласуване с общината	45
	Събиране и транспортиране на смесени битови отпадъци	46
4.3	Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците	47
4.4	Правно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката в областта	47
4.5	Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците	49
4.6	Укрепване на административния капацитет на институциите, отговорни за управлението на отпадъците	49
4.7	Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите "отговорност на производителя" и "замърсителят плаща" при интегрирано управление на отпадъците	49

1 ВЪВЕДЕНИЕ

Разработването на настоящата общинска програма за управление на дейностите по отпадъците на територията на Община Угърчин е на основание изискванията на чл.79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл.29 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и се явява един от най-важните инструменти за прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво. Програмата е неразделна част от общинската програма за околната среда и се разработва, присма и отчита по реда на глава пета от Закона за опазване на околната среда. Тя обхваща период на изпълнение от 4 (четири) години - 2010-2013 година. Програмата предстои да се приеме от общински съвет - Угърчин, който ще контролира изпълнението ѝ. На основание чл.32 от ЗУО, Кметът на община Угърчин ежегодно до 31.03 на съответната година ще внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложението за нейното допълване и актуализиране. Отчетите на програмата ще се представят за информация в РИОСВ-Плевен.

1.1 Обхват на програмата

Едни от най-важните задължения на местните власти в областта на управлението на отпадъците са определянето на площиадки, изграждането и експлоатацията на съоръжения и инсталации за обезвреждане на отпадъци, както и събирането, транспортирането и обезвреждането на битовите отпадъци. За целта, на общините са предоставени необходимите механизми за набиране на средства посредством такса "битови отпадъци" и правомощията да определят условията и реда за извършване на третирането и транспортирането на битовите отпадъци, чрез общинските наредби и Програми за управление на дейностите по отпадъците на територията на съответната община.

Страната ни е разделена на голям брой общини, които в общия случай, не притежават необходимия капацитет за изграждането на общински съоръжения за обезвреждане на отпадъци, отговарящи на високите европейски изисквания. Това е наложило обединяването на усилията на няколко общини, с цел изграждането и експлоатацията на регионални съоръжения, на поносима за доходите на населението цена.

Едновременно с привеждането в съответствие на съществуващото общинско сметище за битовите отпадъци, в общинската програма следва да залегнат мерки за предотвратяване на възникването на нови сметища на територията на Община Угърчин.

Едно от най-съществените предизвикателства в европейското законодателство, въведено като задължение на общините, е всеки един притежател на отпадъци да бъде обслужван за събиране или обезвреждане на отпадъци. Въведената система на 100% обхваща всички населени места на територията на общината за събиране и транспортиране на битовите отпадъци до общинското сметище в гр. Угърчин до въвеждане в експлоатация на Регионалното депо в гр. Ловеч.

Иерархијата за управление на отпадъците налага ограничаване на десонирането на отпадъци и въвеждане на системи за разделно събиране на отпадъци, с цел оползотворяването и настърчаване на рециклирането им.

1.2 Принципи

Непрекъснато нарастващото количество отпадъци, образувани от жизнената дейност на хората, производството и търговията, налага предприеманство на мерки за намаляване на общото им количество, повторната им употреба и увеличаването на рециклирането и оползотворяването им. Същевременно, с развитието на технологиите за третиране на отпадъци, все повече се разширяват възможностите за използването на отпадъците като алтернативен сировинен и енергиен източник и намаляване на количеството, предназначено за депониране.

На европейско ниво, основните насоки на политиката по управление на отпадъците са предначертани с приетата през 1989 г. Стратегия на Европейската Общност за управление на отпадъците, където са формулирани следните принципи:

- "йерархия на управлението на отпадъците" - първи приоритет е предотвратяване на образуването на отпадъци, следван от оползотворяването им чрез рециклиране и изгаряне с оползотворяване на енергията, и на последно място - екологосъобразното им обезвреждане чрез изгаряне, без оползотворяване на енергията и депониране;
- "замърсителят плаща" и "отговорност на производителя" – лицата, които образуват отпадъци или производителите на продукти, след употребата на които се образуват отпадъци, трябва да покрият пълните разходи за третирането на отпадъците;
- "най-добри налични техники без прекомерни разходи" - емисиите от инсталациите в околната среда следва да бъдат редуцирани в максимална степен и по възможно икономически най-ефективен път;
- "самостоятелност" – всяка държава трябва да изгради мрежа от съоръжения и инсталации, с достатъчен капацитет за обезвреждане на цялото количество отпадъци, образувани на пейната територия;
- "близост" – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване.

За осигуряване на предотвратяването на образуването на отпадъци се прилагат редица инструменти, като насырчаване на внедряването на технологии, от които се образуват по-малко количество и по-малко опасни отпадъци; приемане на технически стандарти, които да ограничат присъствието на някои опасни вещества в продуктите, от които се образуват отпадъци; насырчаването на системите за повторна употреба; схеми за оценяване управлението на околната среда (напр. ISO 14000) и опредяване на жизнения цикъл; еко-маркировки; прилагане на икономически стимули и облекчения; провеждане на образователни и информационни програми и др.

По отношение на втория приоритет в йерархията – оползотворяването на отпадъците - предимство следва да бъде давано на операциите по рециклиране на материали, пред изгарянето с оползотворяване на енергията. В европейското законодателство са въведени минимални цели за рециклиране и оползотворяване на специфични отпадъчни потоци, които всяка държава трябва да постигне. Отпадъците, които не подлежат на рециклиране и оползотворяване трябва да бъдат обезвредени по екологосъобразен начин, при спазване на изискванията на директивите за депониране и изгаряне на отпадъци.

Съгласно принципа "замърсителят плаща", отговорността за финансирането на третирането на отпадъците е на притежателя на отпадъците, resp. на лицето, при чиято дейност се образуват отпадъците. Въпреки това, отчитайки че производителите на продуктите, от които се образуват отпадъци имат най-голяма отговорност за вредните въздействия върху околната среда, които оказва този продукт, е въведен и принципа

“отговорност на производителя”. В съответствие с него, производителите на продукти, след употребата на които се образуват отпадъци, трябва да покрият разходите за третирането на отпадъците. По такъв начин производителите са заинтересовани да влагат рециклируеми и по-малко опасни материали, както и да предлагат продуктите си по начин, стимулиращ повторната им употреба и оползотворяване.

Дейностите по опазване на околната среда и в частност по управлението на отпадъците трябва да се извършват, без това да води до нарушения на функционирането на общия европейски пазар. В тази връзка, принципът на “самостоятелността” се прилага само за отпадъците, предназначени за обезвреждане, без да се забранява превозът на отпадъци за оползотворяване в друга държава-членка на ЕС.

Чрез ЗОВБООС за първи път беше въведен и принципа “отговорност на производителя”. За пускането на пазара на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, се заплаща продуктова такса в размер, определен с тарифа на Министерски съвет. Сумите от продуктовите такси постъпват в Националния фонд за опазване на околната среда (НФООС), по-късно преобразуван в Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) и се изразходват за проекти по управление на отпадъците. Въпреки, че таксата осигурява набирането на необходимите финансови средства, чрез нея не се стимулират производителите да влагат рециклируеми материали или да ограничават съдържанието на опасни вещества в продуктите, тъй като тя се заплаща съръмно теглото на продуктите или техния брой.

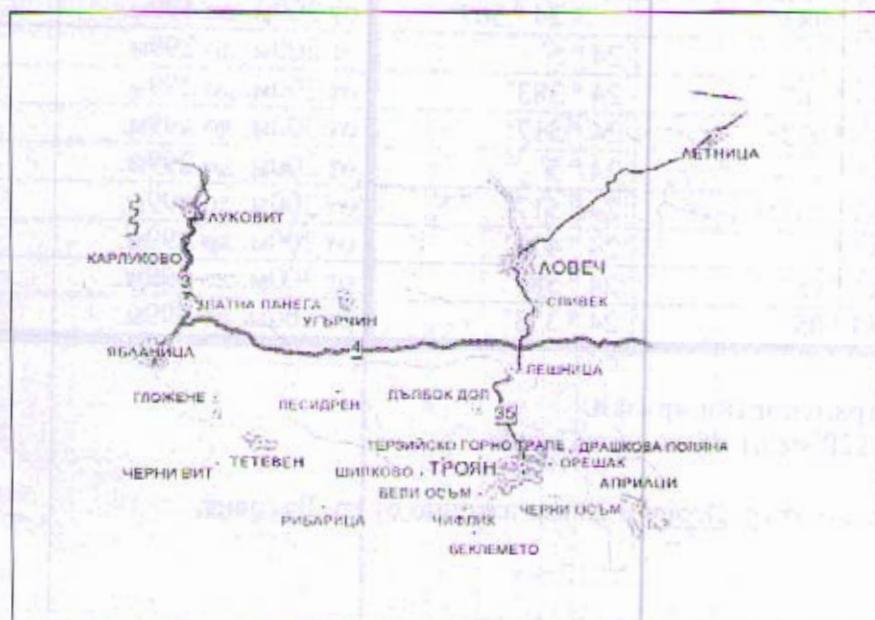
При определянето и приоритизирането на мерките, заложени в Програмата за управление на дейностите по отпадъците, следва да се спазват основните принципи за управление на отпадъците, залегнали в международните правни актове, по които Р. България е страна, общата европейска и националната политика в тази област, както и основните принципи, на които се основава *Националната програма за управление на дейностите по отпадъците*:

- устойчиво развитие (Закон за опазване на околната среда);
- принцип на предотвратяването и йерархия на управлението на отпадъците (Закон за управление на отпадъците);
- принцип на превентивността - предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него (Закон за опазване на околната среда);
- принцип на самостоятелността при управление на отпадъците (Закон за управление на отпадъците, Национална програма за управление на дейностите по отпадъците);
- най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи (Закон за управление на отпадъците, Закон за опазване на околната среда);
- “замърсителят плаща” и в частност “отговорност на производителя” (Закон за управление на отпадъците);
- интегрирано управление на отпадъците (Закон за опазване на околната среда, Закон за управление на отпадъците);
- участие на обществеността (Закон за опазване на околната среда, Закон за управление на отпадъците).

2. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА УГЪРЧИН

2.1 Географска характеристика на територията на общината.

- географско положение спрямо територията на страната, близост до гранични пунктове, транспортни оси;

Община Угърчин е разположена в Централна Северна България - Област Ловеч, в полите на Предбалкана и включва в себе си 11 населени места / гр. Угърчин, с. Лесидрен, с. Кирчево, с. Голец, с. Микре, с. Драгапа, с. Катунец, с. Каленик, с. Орлене, с. Сопот и с. Славщица. Средната надморска височина е около 270 м., като в южните и части е над 350 м. и има полупланински характер. Климатът е умереноконтинентален и се характеризира с горещо лято и студена зима.

Територията на общината е 523,103 кв.км. и е на четвърто място по територия в Ловешка област (след Троян, Ловеч и Тетевен).

Общината е с една от най-неблагоприятните възрастови структури както в рамките на областта, така и за страната (97,8 % коефициент на възрастова зависимост). Тя е с много малък дял на градското население

(37,1 %) спрямо останалите общини в областта . Населението е 7224 души към 21.07.2009г., от тях 2880 живеят в общинския център – гр. Угърчин . Населението е пай-динамичния и определящ фактор в развитието на общината.

Територията е много слабо заселена , както спрямо съставните на областта общини , така и спрямо всички общини в страната . Гъстотата е 16 души на кв. км. при средно за областта – 43,1 ж./кв.км. Очакваната продължителност на живота е 69,3 години , което е сред най-ниските в страната . В сравнение с останалите общини в областта Угърчин е с много малък дял на населението с образование над средното - 1,70% от общия дял. Най-голям дял имат регистрираните безработни лица с основно и по-ниско образование – 69,24%. В подредбата по низходящ ред на коефициентите за заетост , Общината заема 8 място , а по равнище на безработица 1 място от общините в Област Ловеч .

НАСЕЛЕНИ МЕСТА		ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ		NADMОРСКА ВИСОЧИНА
		северна ширина	източна дължина	
1.	гр.Угърчин	43 ° 1'	24 ° 417'	299м.
2.	с.Лесидрен	42 ° 967'	24 ° 4'	от 300м. до 499м.
3.	с.Кирчево	42 ° 983'	24 ° 367'	от 300м. до 499м.
4.	с.Катунец	43 ° 2'	24 ° 5'	от 200м. до 299м.
5.	с. Драгана	43 ° 167'	24 ° 383'	от 200м. до 299м.
6.	с. Микре	43 ° 033'	24 ° 517'	от 300м. до 499м.
7.	с. Орляне	43 ° 1'	24 ° 5'	от 200м. до 299м.
8.	с. Каленик	43 ° 133'	24 ° 517'	от 300м. до 499м.
9.	с. Сопот	43 °	24 ° 433'	от 300м. до 499м.
10.	с. Голец	43 ° 05'	24 ° 583'	от 300м. до 499м.
11.	с. Славщица	43 ° 05'	24 ° 333'	от 300м. до 499м.

Основни разстояния и транспортни връзки:

Общината се намира на 120 км от столицата София;

Намира се на 33 км. западно от гр. Ловеч и 28 км. източно от гр. Луковит.

Дълбината на Републиканската мрежа на територията на общината е 91км. и 330 метра, в това число: I-ви клас – 25,040 км., II-ри клас – няма, дълбината на III-ти клас е – 66,290 км.

I-ви клас включва:

Път I-4-Български Извор – Велико Търново с дължина – 25,040 км. преминаващ

през територията на Община Угърчин.

Път - III-307- Луковит-Дерманци-Угърчин-Микре с обща дължина – 21,530 км.;

Път - III-3504-Угърчин-Орляне-Радувене-Ловеч;

Път – III -401-Микре-Ловеч с дължина -13 км.;

Път-III-402-Български Извор-Борима –Троян с дължина - 6 км.

Път-III-3005-Плевен – Беглеж – Катунец с дължина - 11,500 км.

• топографска характеристика;

Характеризира се с хълмист релеф, ограничени водни ресурси и силно влошена демографска картина. Релефът има хълмист, а в южната част полупланински и планински характер. Обхващаща части от Средния Предбалкан –Ловешки, Микренски

височини и Васильовската планина, която е най-стръмната и висока (до 1 490 м.). Тя са дълбоко разчленени от реките Каменица и Калник и техните притоци.

Административен център на общината е гр. Угърчин, разположен в котловина, оградена с хълмове в централната част на системата : на юг – Иван дял; на изток – Високата могила (Чукара); на север – Бели камък, Средно бърдо и Забити камък и на запад – Голи рът и Чуката. Крайградският район се характеризира със заоблени широки била. Склонът на хълма Бели Камък е стръмен и залесен. Голям рът и Чуката са с по-слаб наклон и билата им са обезлесени и прорязани от дълбоки дерета и долове. Хълмовете имат ориентация север-юг и склоновете са с източно и западно изложение.

• поземлени и горски ресурси - площи, собственост, начин на ползване;

Поземлените ресурси са важна предпоставка за развитието на селското стопанство и туризма.

Балансът на земята по видове територии, начин на ползване и собственост е както следва :

Обща площ – 524968,95дка. от които – земеделска земя – 290488,00дка, като по начин на собственост се дели на :

- Ниви – 142469,87 дка;
- Ливади – 45094,74дка;
- Трайни насаждения – 12023,08дка;
- Лозя – 1044,541 дка;
- Обработваема земя – 200632,227дка;
- Пасища – 76927,306дка;
- Полеки път – 6522,659дка;
- Селскостопански фонд – 284082,19
- Горски фонд – 216484,731дка;
- Фонд населени места – 12535,91 дка.
- Застроени площи - 10370 дка.
- Зелени площи - 176 дка.
- Улици и площиади - 190 дка.

Разнообразието и сравнително запазения вид на горските масиви, на територията на Община Угърчин дава предпоставки за развитие на дърводобивна и дървопреработвателна промишленост.

• водни ресурси;

Територията на Община Угърчин обхваща водосбора на няколко реки : Сопотска, Калник (частично), Лесидренска, Елешница, Катунецка, Дрипла, Тоша (горното течение), и най – голямата – р. Каменица. Всички реки, с изключение на р. Дрипла (с. Голец), са от водосборния басейн на р. Вит (десни притоци). Тази особеност предопределя и разнообразният релеф. Независимо от относително малката надморска височина, релефът е силно настечен от гънки планински тип, които се извисяват 50 – 150м. над речните нива.

Отводнителните артерии са дерета и реки по ниските части между гънките на релефа. Природните ладепости на територията на нашата община са наличието на три по – големи язовира – “ Морун ”, “ Света ”, “ Сопот ” и още 5 малки микроязовира – те са добра предпоставка за развитие на краткотрайния седмичен отпуск и туризъм в общината.

• Подземни природни богатства

Разпространени са нерудните изкопаеми : червен камък (с. Лесидрен и с. Кирчево), сив варовик (с. Микре), пясъци, глини за тухли и керемиди (с. Сопот). Всички имат промишлено значение. Кариерите и находищата са от местно значение и се стопанисват от общината. Почвеното разнообразие не е голямо. Преобладават сивите горски почви върху глисто-песъчливи пластове.

• **характерна флора и фауна, защитени територии и чувствителни екосистеми;**

В горските площи на Община Угърчин има добри условия за събиране на билки, горски плодове, гъби, орехи.

Изключително ценен и богат е растителния ресурс от лечебни растения. Релефът и почвено-климатичните условия в района са създали условия за естественото развитие на почти целия набор лечебни растения, диворастящи плодове и гъби, характерни с присъствието си в национален мащаб.

Културно райониране на лечебните растения на територията няма. Естествените местонахождения са се обособили от почвено-климатичните условия и биологичните изисквания на лечебните растения. В земи, гори и около водни басейни – общинска собственост се срещат жълт кантарион, иглица лечебна, бъз/червен, черен/, къпина, трънка, бял равнец и още много други лечебни растения.

Основният горски масив е съставен предимно от букови насаждения.

Разнообразният релеф със своите форми и повърхности обуславят от своя страна голямо разнообразие в почвените и растежните условия за развитие и разпространение на горите. В типологично отношение това се изразява в разпределението на площта на лесничейство Лесидрен в два лесорастителни пояса, а именно – долен равнишно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дълбоки гори (0 – 600 м н.в.) и среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (600 – 1 800 м н.в.). Решаващо значение за географското разпространение на отделните дървесни видове и насаждения имат надморската височина, изложението и наклона на дървопроизводителните площи. Горите са силно повлияни от интензивното ползване, включително и голи сечи на големи площи. Откритите пространства – пасища, са предимно обрасли с ксеротермна и мезоксеротермна растителност с преобладаване на валесийска власатка, черна садина, обикновена полевица и др.

Интересна е орнитофауната в района. Срещани тук, са: Бял щъркел, Черен щъркел, Орел змияр, Белоопашат мишелов, Скален орел, Бухал, Ястребогушо коноприварче, Горска улулица, Въртошийка, Среден пъстър кълвач, Градинска овесарка, Ливаден дърдавец, Червеногърба сврачка и др.

Разнообразните дивечови видове – диви прасета, сърни и елени лопатари, както и фазани, са още едно условие за развитието на ловен туризъм и превръщането на горските масиви в природни паркове.

В защитените природни територии основната цел е да се запази естествената обстановка около съществуващите природни феномени и запазване на редките растителни видове.

С цел опазване на биологичното разнообразие в екосистемите на района и на естествените процеси, протичащи в тях, както и на характерни забележителни обекти на неживата природа, за защитени територии в Община Угърчин са обявени:

1. "Корлук" : З – д № 2122/21.01.64 на КГГП, ПЛОЩ – 5 ХА / 1180 "д" / З-д № РД-749/10.06.2003 на МОСВ , с. Голец .

1. "Петко Бонар" : З-д № 2122/21.0164 на КГГП, ПЛОЩ – 5 ха/ 1174 "а" / ; З-д № РД – 748 / 10. 06. 2003 на МОСВ, с. Голец.
2. "Бялка" : З-д № 2122/21. 01. 64 на КГГП, площ 104,4ха / 1069 "а" – "к" ,2,3;1070/; З-д № РД – 744 /10.06.2003 на МОСВ, с. Голец.
3. "Шумнатица" : З-д № 924/14.10.87 на КОПС, площ – 27.4 ха / 142 "в"/е/, "г"/е/;1151 "а", "б", "л", 1/; З-д № РД – 710/10.06.2003 на МОСВ – Природна забележителност, с. Лесидрен
4. "Аномир" : З-д № 2122/21.01.64 на КГГП, ДВ бр. 6/1964 ; площ 3 ха / 65 "с" / ; З-д № РД – 739/10.06.2003 на МОСВ , с.Лесидрен
5. "Криваците" ; З-д № 2122/21.01.1964 на КГГП;площ – 6.2 ха ; ДР – 39; З-д № Рд – 741 /10.06.2003 на МОСВ, с. Кирчево.

ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНата:

1. Защитена зона „Микре“ – Заповед № РД-752/24.10.2008г. (ДВбр. 97/11.11.2008);
2. Защитена зона „Централен балкан“ – Заповед № РД559/05.09.2008(ДВбр.84/26.09.2008);
3. Защитена зона „Студенец“ – Заповед № РД-800/04.11.2008(ДВбр.105/09.12.2008);
4. Защитна зона „Васильовска планина“ с идентификационен код BG0002109;
5. Защитена зона „Централен балкан“ – буфер с идентификационен код BG0001493;

Защитени вековни дървета

1. Скоруша, м. "щерев рът" : З-д № 44/91г.
2. Летен дъб в двора на поликлиниката : З-д № 44/91г.
3. Цер, м. "Пъшковото" З-д № 2606 / 14.12.60

Село Лесидрен е гнездово находище на сиви чапли в 70-80 годишна дъбово-габарова гора.

• Туризъм

Територията на Община Угърчин се характеризира с благоприятен климат. Лъкатупепите реки между зелените лъки и ливади, отвесни скали и приказни пещери са типични за района на Предбалкана. В общината няма промишлени замърсители, което обуславя чистия въздух, вода и почви. Угърчин разполага с модерен читалищен дом, спортна зала с 800 места, туристически дом, „Филмова къща“ в с. Лесидрен, представящи добри условия за почивка. Язовирите Морун, Света и Сопот са добра база за краткотрасни отиди и туризам.

2.2 Административно-териториална характеристика

- брой кметства, райони, населени места и други урбанизирани територии;

Броят на населението в Общината към 21.07.2009г. с 7 224 души, от които 47.63 % са мъже и 52.37 % жени. Населението по селата е 60.13 %, а в гр. Угърчин са 39.87 %, в трудоспособна възраст са 3363 души, което представлява 46,56%.

Населените места в Община Угърчин са представени от един град - Угърчин и 10 села – с. Лесидрен, с. Кирчево, с. Голец, с. Микре, с. Драгана, с. Катунец, с. Каленик, с. Орлене, с. Сопот и с. Славница. Община Угърчин се състои от 1 общински център - гр. Угърчин, 8 кметства (Лесидрен, Кирчево, Голец, Микре, Драгана, Катунец, Каленик и Сопот) и 2 кметски наместничества - Орлене и Славница. Според броя на населението в общината - 7 224 жители през м. август 2009 г., град Угърчин е с 2880 жители и попада в категорията 'много малък град' (под 10 000 жители). Две от селата – с. Лесидрен с 1 186 жители и с. Кирчево с 1284 жители попадат в категорията 'големи села'. Пет от селата - с. Голец с 243 жители, с. Драгана с 263 жители, с. Катунец с 475 жители, с. Микре с 216

жители и с. Сопот с 204 жители, попадат в категорията 'малки села' (200 - 1 000 жители). Село Орлене (154 жители), с. Славница (122 жители) и с. Каленик (192 жители) попада в категорията 'много малки села', т.е. с население под 200 жители.

Отрицателният демографски прираст и обезлюдяването застрашават населените места в община. Поминък, социални услуги и инфраструктура са ключовите фактори за задържане на процесите на обезлюдяване. Те са необходимите инструменти за въздействие върху урбанизационните процеси в община.

През епохата на индустриализацията (в национален аспект), населението в градовете е нараствало силно за сметка на намаляване на населението в селата, като след 1980 година този процес постепенно затихва и от 1990 г. започва процес на намаляване на населението в градовете. На настоящия етап населението в селата намалява със значително по-високи темпове от това в градовете.

Негативните демографски процеси са засегнали и Община Угърчин, и са сериозен индикатор за общата икономическа криза.

Табл. 1

№	НАСЕЛЕНО МЯСТО	НАСЕЛЕНИЕ – БР. ЖИТЕЛИ
1.	гр. Угърчин	2 880
2.	с. Лесидрън	1 186
3.	с. Кирчево	1 284
4.	с. Катунец	475
5.	с. Каленик	192
6.	с. Голец	243
7.	с. Драгана	263
8.	с. Славница	122
9.	с. Сопот	204
10.	с. Орлене	154
11.	с. Микре	216

Табл. 2

№	НАСЕЛЕНО МЯСТО	ПЛОЩ РЕГУЛАЦИЯ КВ. М.	В	КАТЕГОРИЯ

1.	гр. Угърчин	2,5	IV ФУНКЦ. ТИП
2.	с. Лесидрен	1,1	V ФУНКЦ. ТИП
3.	с. Кирчево	0,5	VI ФУНКЦ. ТИП
4.	с. Катунец	1,2	VI ФУНКЦ. ТИП
5.	с. Каленик	0,7	VII ФУНКЦ. ТИП
6.	с. Голец	1,3	VI ФУНКЦ. ТИП
7.	с. Драгана	1,1	VII ФУНКЦ. ТИП
8.	с. Славицица	0,4	VII ФУНКЦ. ТИП
9.	с. Сопот	1,2	VII ФУНКЦ. ТИП
10.	с. Орлене	0,7	VIII ФУНКЦ. ТИП
11.	с. Микре	1,1	VI ФУНКЦ. ТИП

2.3 Социално-демографска характеристика

В резултат на преструктурирането на икономиката и промяната на формата на собствеността на средствата за производство след 1991 г., заетостта в цялата страна значително спада. Най-сериозен спад се регистрира в периферните и гранични за страната области и общини, както и в малки общини с преобладаващо „чехова икономика”, откъдето първо започва оптимизацията на производството и освобождаването на заети лица.

Основен и най-голям проблем на Община Угърчин е големият брой безработни, който се дължи на спада на икономиката в района. Равнището на безработица към 31.08. 2009г. спрямо икономическото активно население е 22,13%, а регистрираните безработни са 647 лица. В сравнение с края на 2008г. се наблюдава тенденция на увеличаване на регистрираните с 118 лица или 22,31 на сто. Спрямо същия период на 2008г. нарастването е 29,04 на сто. Най-голям – относителен дял от безработните 65% са на възраст до 45 години. Това характеризира общината с ниска степен на заетост, където предлагането на работна сила превишава многократно търсенето.

От началото на 2009 година бяха извършени масови съкращения от фирмите „Технолескомерс” ЕООД и „Корнел” ООД и равнището на безработица нараства още повече.

• Възрастова структура

Във възрастово отношение най-голям дял имат групите на възраст над 50 годишна възраст – 35,09%, следва групата на регистрираните от 30-39 г. възраст – 24,57%, групата от 40-49 год. възраст – 22,10%. Регистрираните младежи до 29 годинна възраст съставляват 18,24%.

**БРОЙ НАСЕЛЕНИЕ ПО НАСТОЯЩ АДРЕС В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА
ОБЩИНА УГЪРЧИН, ОБЛАСТ ЛОВЕЧ
КЪМ 21.07.2009г.**

година	населено място	всичко	мъже	жени	под 7 г.	7г-13г	14г-17г.	18г-59г жени	18г-62г мъже	над 60г жени	над 63г мъже
2009 г	с.Голец	248	109	139	3	2	1	29	55	108	50
	с.Драгана	263	124	139	6	3	2	16	40	116	80
	с.Каленик	192	88	104	16	8	5	38	38	50	37
	с. Катунец	475	229	246	32	33	13	78	110	130	79
	с. Кирчево	1284	620	664	122	112	79	373	359	134	105
	с. Лесидрен	1186	558	628	36	54	39	276	333	283	165
	с.Микре	216	101	115	3	4	4	24	49	87	45
	с.Орляне	154	74	80	7	8	5	25	47	45	17
	с.Славщица	122	63	59	0	0	2	3	19	56	42
	с.Сопот	204	94	110	6	11	3	25	42	75	42
	гр.Угърчин	2880	1381	1499	253	248	155	613	771	546	274
ВСИЧКО:		7224	3441	3783	484	483	308	1500	1863	1630	956

*Забележка: Данните в горната таблица са взети от служба ЕСГРАОН към Община Угърчин.

№	Население хил. жители	Осреднени прогнозни норми за натрупване на битови отпадъци - / м ³ / жител за една година /		
		2010 г.	2015 г.	2020 г.
1	до 1 000	0,73	0,81	0,87
2	От 1 000 до 5 000	0,77	0,83	0,90
3	От 5 000 до 10 000	1,17	1,25	1,32

КОЛИЧЕСТВО БИТОВИ ОТПАДЪЦИ ОТ ЖИЛИЩНИТЕ СГРАДИ В НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА ОБЩИНА УГЪРЧИН ЗА 2010 г.

№	Населено място	Жители (бр.)	Норма на натрупване (м ³ /жит.г.)	Количество (м ³ /г)
1.	с.Голец	248	0,73	181,04
2.	с.Драгана	263	0,73	191,99
3.	с.Каленик	192	0,73	140,16
4.	с. Катунец	475	0,73	346,75
5.	с. Кирчево	1284	0,77	988,68
6.	с. Лесидрен	1186	0,77	913,22
7.	с.Микре	216	0,73	157,68
8.	с.Орляне	154	0,73	112,42
9.	с.Славщица	122	0,73	89,06
10.	с.Сопот	204	0,73	148,92
11.	гр.Угърчин	2880	0,77	2217,6
	Общо:	7224		5487,52

**КОЛИЧЕСТВО БИТОВИ ОТПАДЪЦИ ОТ ЖИЛИЩНИТЕ СГРАДИ В
НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА ОБЩИНА УГЪРЧИН ЗА 2015 г.**

№	Населено място	Жители (бр.)	Норма на натрупване (м3/жит.г.)	Количество (м3/г)
1.	с.Голец	248	0.81	200,88
2.	с.Драгана	263	0.81	213,03
3.	с.Каленик	192	0.81	155,52
4.	с. Катунец	475	0.81	384,75
5.	с. Кирчево	1284	0.83	1065,72
6.	с. Лесидрен	1186	0.83	984,38
7.	с.Микре	216	0.81	174,96
8.	с.Орлянс	154	0.81	124,75
9.	с.Славница	122	0.81	98,82
10.	с.Сопот	204	0.81	165,24
11.	гр.Угърчин	2880	0.83	2390,4
	Общо:	7224		5958,45

**КОЛИЧЕСТВО БИТОВИ ОТПАДЪЦИ ОТ ЖИЛИЩНИТЕ СГРАДИ В
НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА ОБЩИНА УГЪРЧИН ЗА 2020 г.**

№	Населено място	Жители (бр.)	Норма на натрупване (м3/жит.г.)	Количество (м3/г)
1.	с.Голец	248	0.87	215,76
2.	с.Драгана	263	0.87	228,81
3.	с.Каленик	192	0.87	167,04
4.	с. Катунец	475	0.87	413,25
5.	с. Кирчево	1284	0.90	1155,6
6.	с. Лесидрен	1186	0.90	1067,4
7.	с.Микре	216	0.87	187,92
8.	с.Орлянс	154	0.87	133,98
9.	с.Славница	122	0.87	106,14
10.	с.Сопот	204	0.87	177,48
11.	гр.Угърчин	2880	0.90	2592
	Общо:	7224		6445,38

• Професионална и образователна структура

В професионален аспект най-голям дял имат регистрираните безработни лица без специалност – 465 или 71,87 %, следва групата на работниците – 129 на брой или 19,94% и на последно място с групата на регистрираните специалисти – 53 или 8,19%.

В образователен аспект най-голям дял са имали регистрираните безработни лица с основно и по-ниско образование – 69,24%. Групата на регистрираните безработни лица със средно и средно професионално образование е

съставлявала 29,06% от общия дял. Регистрираните безработни лица с висше образование са били 1,70%.

• Групи в неравностойно положение на пазара на труда

- Безработни лица с основно и по-ниско образование - 448 лица. За тази група единствената възможност за реализация са Програмите за заетост.

- Безработни лица на възраст над 50 години възраст - 227 лица или 35,09 на сто от безработните.

• Входящ и изходящ поток от безработни

Динамиката на безработицата за периода януари – август 2009 г. се характеризира с превишаваш входящ пред изходящия поток със 107 лица.

Входящ поток

Входящият поток през разглеждания период обхваща 446 лица. В сравнение със същия период на миналата година се наблюдава намаляване с 2,19 на сто или с 10 лица.

Изходящия поток обхваща 339 человека, от които:

- Постъпили на работа са 202 лица или 59,59 %.
- Отпаднали по чл.20 ал. 3 – 100 лица или 29,50%
- Отпаднали поради други причини – 37 лица или 10,91%

• разпределение на работещото население по сектори

По експертни наблюдения и информация, структурата на заетостта в Община Угърчин се характеризира със значителен дял на заетите в сектора на услугите (основно в бюджетния сектор - образование, администрация, социални и здравни дейности), относително висок дял на заетите в селското стопанство и преработка на селскостопанска продукция, и сравнително ниска заетост в добивната и преработващата промишленост. Относително големият дял на заетите в сферата на услугите не предполага непременно добре развит сектор на услугите. Тази структура на заетостта в Община Угърчин е резултат на ниския брой (в абсолютна стойност) заети лица, които отнесени към заетите в бюджетната сфера, формират сравнително висок относителен дял на сектора на услугите.

2.4 Икономическо развитие на общината.

Стопански дейности.

В съответствие с новата класификацията на районите за планиране на националния и областните планове Община Угърчин принадлежи към Северозападен район за планиране с център Видин, разположена в област Ловеч.

Като цяло икономическото развитие в Област Ловеч следва тенденциите и решава проблеми, аналогични на проблемите в икономическото развитие на страната:

- Не е създадена устойчива икономическа среда;
- Парастват социално-икономическите разлики между отделните общини;
- Услугите са с висок процент на БДС, но слабо подкрепят развитието на бизнеса;
- Изоставане в прилагане на технически иновации;

- Ниска конкурентоспособност на продукцията;
- Ниско качество на работната сила;
- Изостаналост по икономика на знанието и информационно общество.

Относно пазара на труда и равнището на безработицата, малък е броят на заетите в местните фирми, с антуражен подбор на персонала, отсъствие на външни критерии за качество и ефективност. Всичко това определя слабите възможности на местната икономика за разкриване на високоспециализирани и добре платени работни места (в 2 / 3 от фирмите средната работна заплата е около минималната за страната, съдва 5 % са с над 300 лв.).

Периодът 2007 - 2009 год. като цяло бележи тенденция на спад, както в частта на приходите така и в частта на разходите в общинския бюджет.

Нормативните промени от началото на 2008 г. и предоставеното право на общините сами да определят местните данъци има положителен фискален ефект за бюджета на общината. Събраните приходи от данъци към 31.12.2008 г. са в размер на 176 249 лв., като спрямо отчета за предходната година те са нараснали с 40 322 лв. Изпълнението на неданъчните приходи за годината е 651 264 лв. или с 69 440 лв. повече спрямо същия период на 2007 г..

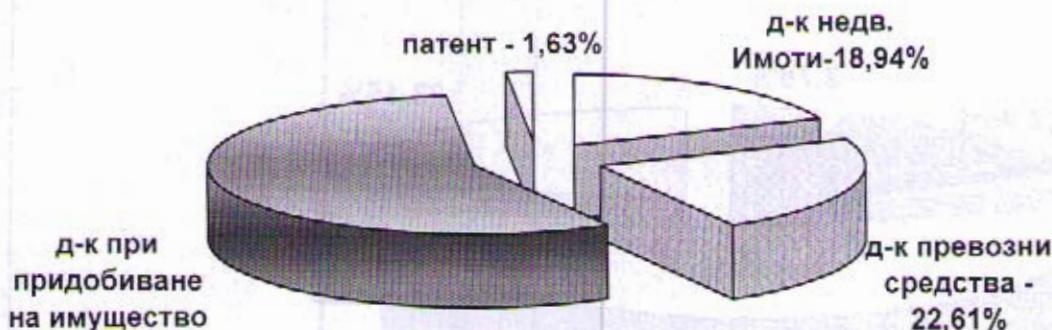
ИМУЩЕСТВЕНИ ДАНЪЦИ И НЕДАНЪЧНИ ПРИХОДИ Собствени приходи / с общински характер/ 706 495 лв.

в това число:

- данъчни приходи	158 400 лв.
- неданъчни приходи	548 095 лв.

СТРУКТУРА НА СОБСТВЕНИТЕ ПРИХОДИ

ПРЕЗ 2008 И 2009 ГОДИНИ

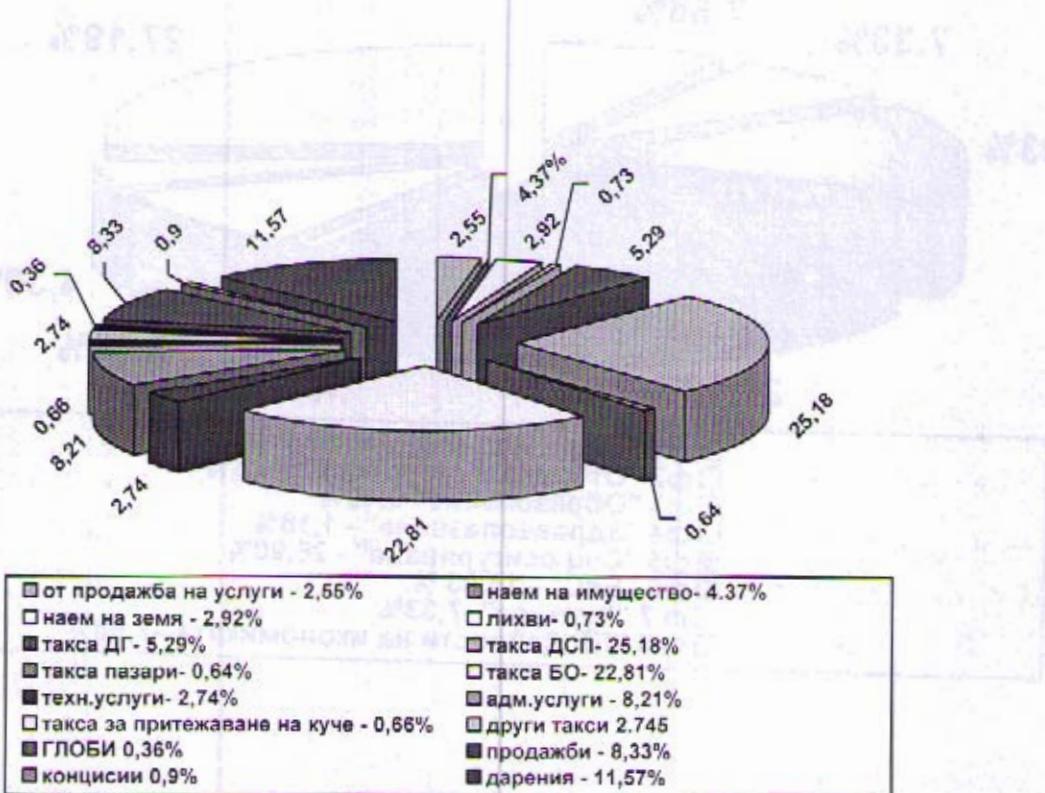

ШЕД

АНЪЧНИ ПРИХОДИ – представляват 25,87 на сто от местните приходи. Прогнозата е съобразена с предложените изменения в Наредбата за определяне на местните такси

Прогнозата за неданъчните приходи за 2009 година е 548 095 лв.

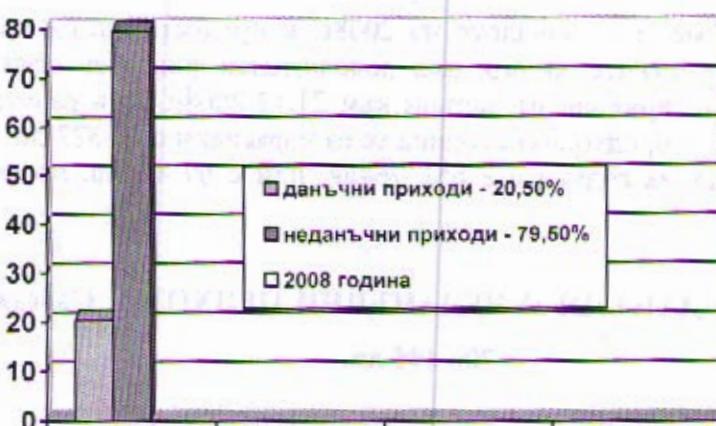
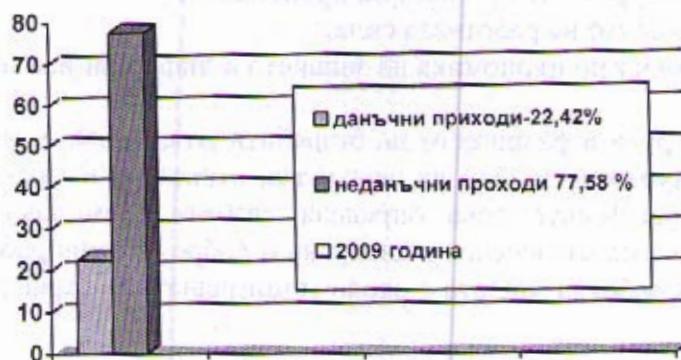
Те включват приходи и доходи от собственост 58 000 лв.

Приходите по бюджета на общината за 2009г. се предвиждат в размер на 4 589 301 лв.

- капиталови разходи 740 410 лв.

Разходи за делегирани от държавата дейности за 2009г. по функции

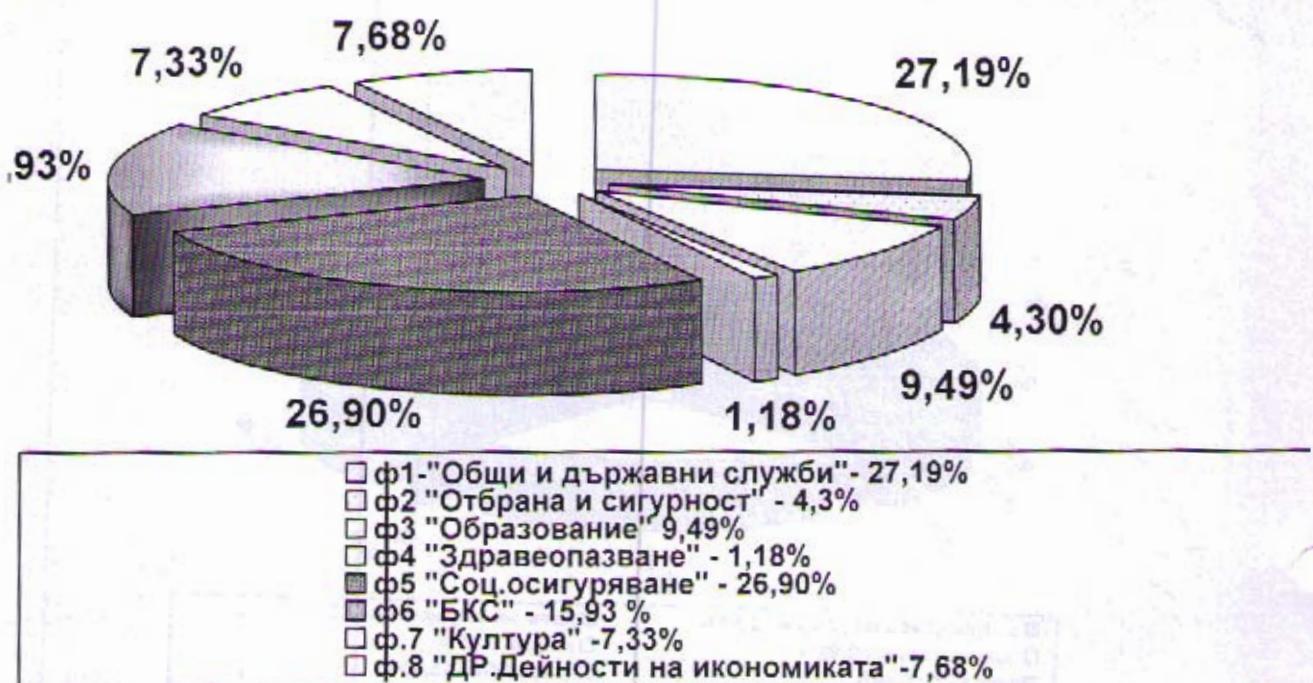
1. ИМУЩЕСТВЕНИ ДАНЪЦИ – представляват 7,47 на сто от местните приходи.

Въведеният от 01.01.2008г. нов местен данък – патентният данък, със изпълнение

3 790 лв. към 31.12.2008г. Патентният данък се предостави на общините, като замени компенсацията за отменения пътен данък. След анализ са заложени да постъпят 3 000 лв.

Разходи за местни дейности за 2009г. по функции

Общо разходите по бюджета на Община Угърчин за 2009г. се предвиждат в размер на 4 589 301 лв.

Общо разходите по бюджета на община Угърчин за 2008 г. са в размер на 4 028 819 лв.

и са балансирали с приходите.

За делегирани държавни дейности в размер на	1 936 132 лв.
За местни дейности се предвиждат общо	2 092 687 лв.
капиталови разходи за местни дейности	374800 лв.

Разходите по бюджета на община Угърчин за 2009 г. са в размер на

4 589 301 лв.

и са балансирали с приходите.

За делегирани държавни дейности са разчетени	2 470 625 лв.
За общинските дейности се предвиждат общо	2 118 676 лв.
В рамките на общия бюджет:	
За капиталови разходи	740 410 лв.

Техническа инфраструктура

Водоснабдяване, канализация и третиране на отпадъчните води

Община Угърчин включва 11 населени места / гр. Угърчин, с. Лесидрен, с. Кирчево, с. Катунец, с. Голец, с. Микре, с. Драгана, с. Каленик, с. Орляне, с. Сопот, с. Славщица/ с общо население 7224 души и има 100% водоснабдяване на местното население с питейна вода.

Водоснабдяването и канализацията на територията на Община Угърчин се обслужва от "ВиК" ООД - Ловеч. Дружеството е 51% държавно и 49% с общинско участие. Общинското участие е разпределено между общините: Априлци (2%), Летница (3%), Ловеч (28%), Луковит (9%), Угърчин (4%) и Ябланица (3%). Краткосрочната и средносрочна стратегия на Дружеството цели повишаване на качеството на предлаганите услуги и ефективността на основната дейност, като основните програми за постигането на тези цели са програмата за намаляване на загубите на вода и програмата за гарантиране на качеството на питейната вода. Всички населени места в общината са централно водоснабдени. Общата дължина на водопроводната мрежа е 210 км, като 81,5% от тръбопроводите са етернитови на средна възраст около 35 години и 18,5% стоманени и други на средна възраст около 25 години. Загубите на вода са около 48%, а качествата на вода са добри целогодишно с отделни сезонни отклонения в отделни населени места с местни водоизточници.

Водоснабдяването на населението в Община Угърчин от ВиК – Угърчин се извършва чрез водохващане "Топля", което захранва 8 населени места – гр. Угърчин, Драгана, с. Сопот, с. Славщица, Лесидрен, с. Кирчево, с. Голец и с. Микре. Останалите населени места като Катунец, Каленик и Орлене се задоволяват с питейна вода с местни водоизточници за които има изградени сапитарно охранителни зони, местни помпени станции и водоеми. Някои от селата, като Лесидрен и Драгана имат също изградени местни водоизточници, които се използват в най-критични моменти.

Общо на територията на района има изградени 10 помпени станции, което прави захранването енергоемко и по-скъпо.

Водата, която се подава в системата на ВиК е 100% от подпочвени източници.

- Количество и качествени показатели

Състоянието на водите е в зависимост основно от състоянието на отделните отрасли на промишлеността, селското стопанство, нивото на развитие на инженерната инфраструктура и технологиите на пречистване.

Качеството на питейните води се следи както от ВиК – Угърчин, така и от ХЕИ – Ловеч. По данни на ВиК – Угърчин питейните води се изследват ежемесечно в селищата на общината по физикохимични и микробиологични показатели. Отклонения от БДС 2823 – 83 “Вода за пиеене” не се наблюдават.

От своя страна ХЕИ – Ловеч следи качеството на питейните води по физикохимични показатели чрез вземане на проби ежемесечно.

Друг фактор, оказващ влияние върху качеството и вкусовите характеристики на питейната вода е състоянието на водоопресната мрежа. Това влияние се формира най-вече от качеството на материала, от който са изработени тръбите и от създаване на рискове за постъпване на замърсители от обкръжаващата тръбите среда при намалено налягане или спиране на водата при наличие на течове.

- Степен на изграденост, степен на ползваемост и състоянието на канализационната система в населените места

От 11 населени места изградена канализационна мрежа има само в гр. Угърчин – 12,320км. Изградената канализационна мрежа спрямо общата дължина на уличната мрежа е 38,5 %. Тя се използва на 100%. Липсата на канализационна мрежа е част от територията на гр. Угърчин и всички села има отрицателно въздействие върху подпочвените води.

През 2007г. и 2008г., а и в момента се реализират проекти за изграждане на канализация и водопроводи, както в гр. Угърчин така и в останалите населени места. На територията на гр. Угърчин се изпълнява проект „Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект „Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителна и канализационна мрежа и изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води, финансиран чрез ОП „Околна среда 2007-2013г“. Изгответа е пълна проектна документация за подмяна водопроводната мрежа на гр. Угърчин, строителството на канализационна мрежа за всички улици – 32 км. и изграждане пречиствателна станция за отпадъчни води.

Водоопреснената мрежа в община Угърчин е остаряла и амортизирана, поради което се получават множество аварии и течове.

Много важна характеристика за Община Угърчин е фактът, че за разлика от много други общини, в този регион няма режим на водата.

Всички селища са снабдени с питейна вода.

През 2008г. бяха изградени канализации и водоопроводи на следните обекти:

- Канализация по ул. „Васил Левски“ и ул. „Осми март“;
- „Канализация по ул. „Ген. Столетов“, гр. Угърчин;
- Канализация по ул. „Освобождение“, ул. „Тракия“ и ул. „Столетов“;
- Водопровод по ул. „Ген. Столетов“ и „Ст. Стамболов“, гр. Угърчин;
- Водопровод по ул. „Тракия“ и ул. „Столетов“;
- Рехабилитация, реконструкция и изграждане на нова канализационна мрежа, гр. Угърчин – I етап;

- Реконструкция вътрешна водопроводна мрежа – с. Кирчево;
Направен е и ремонт на общинските пътища в Община Угърчин.

През последните месеци общината кандидатства пред министерства и Оперативни програми на ЕС с редица проекти, като:

- Реконструкция на ВиК мрежа на квартал „Припора”, гр. Угърчин;
- Асфалтиране на път IV – 11624, гр. Угърчин – с. Сопот;
- Реконструкция и изграждане на улична мрежа в гр. Угърчин;
- Реконструкция на вътрешни водопроводни мрежи на с. Сопот, с. Микре и с. Голец, Община Угърчин;
- Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на с. Катунец, с. Каленик и с. Драгана, Община Угърчин;

Използвани енергопосители, начин на отопляване

Енергийна система

Електроснабдяване

Всяко от населените места в общината се захранва чрез електроразпределителната мрежа, която е добре развита и обхваща всички населени места.

Селищата от общината са разпределени в три различни териториални района на Енергоразпределение, селата Лесидрен, Кирчево, Сопот и Славица са към район - Тетевен, селата от долния район Орляне, Каленик и Катунец са към район - Ловеч, а Угърчин, Микре, Драгана и Голец са към район - Луковит. През последните години се подменяха всички улични лампи с енергоспестяващи.

Изградени са 32 бр. трансформаторни постове с обща инсталацирана мощност 3883 kVA. Не се наблюдава намаляване на енергийното потребление в резултат на икономическата стагнация.

Уличното осветление на града е с луминисцентни - икономични лампи. Същите са монтирани в улични и паркови осветители.

ТРАФОПОСТОВЕ В гр.УГЪРЧИН

TP N:	ИМЕ	МОЩН. kVA	ФАБР.Н	ИНВ N:	ГОДИНА	ПРОИЗВ.	СОБСТВ.
1	КАМЕНЕН МОСТ	250	001384	400 1044	1971	К-дил	ЧЕЗ
2	ЖЕЛЕЗНИЯ МОСТ	160	008914	400 1012	1971	К-дил	ЧЕЗ
3	ТКЗС-Пъшково	-----	-----	-----	-----	-----	-----
4	МТС	----- --	----- ---	----- ---	----- ---	----- --	----- ---
5	ТКЗС-ГСД	----- ---	----- ---	----- ---	----- --	----- --	----- ---
6	БЕНЗИНОСТАНЦИЯ	----- ---	----- ---	----- ---	----- ---	----- --	----- ---

7	БЕГЛИЖКИ ХАРМАН	-----	-----	-----	-----	-----	-----
8	ГУМЕНОТО	160	004941	400 0998	1978	К-дил	ЧЕЗ
9	ПЛОЩАДКАТА	160	110224	400 1073	1989	К-дил	ЧЕЗ
10	НА 50 РМС	100	138469	-----	2007	К-дил	ЧЕЗ
11	ПС-„СВЕТА”	-----	-----	-----	-----	-----	-----
12	КОЛБЕСАРНИЦА	250	-----	-----	-----	-----	Чужд
13	ВЕЛУР	250	29526	400 1019	1973	К-дил	ЧЕЗ
14	ЕНЕРГО	250	14429	-----	1974	Румъния	ЧЕЗ
15	ТЕХНОЛЕС-КОМЕРС	250	-----	-----	-----	-----	Чужд
16	МОРУН	25	71722	---	1969	В.Коларов	-----
		630	78987	---	1971	В.Коларов	-----
17	ПОЩА	400	79604	400 1064	1971	С-я В.Коларов	ЧЕЗ
18	РАДОСЛАВ ГОРСКИЯ	100	67919	400 0982	1969	С-я В.Коларов	ЧЕЗ
19	СТ.ПЕЛОВСКИ	160	24557	400 1018	1978	К-дил	ЧЕЗ
20	ХЛЕБОЗАВОД	100	-----	-----	-----	-----	Чужд
21	ЗАЙЦИТЕ	50	27845	400 0929	1999	К-дил	ЧЕЗ
22	ДДС	-----	-----	-----	-----	-----	-----
23	БОГДАНОВЦИ	160	54954	400 1025	1982	К-дил	ЧЕЗ
24	УЧИЛИЩЕ	250	225150	-----	2007	-----	ЧЕЗ
25	ХИЖА-ГОРСКО	50	19279	-----	1959	С-я В.Коларов	-----
26	ФАЗАНАРИЯ	-----	-----	-----	-----	-----	-----
27	АВТОГАРА	160	70321	400 1103	1985	К-дил	ЧЕЗ
28	ВИЛА-КОМУНАРИ	63	68119	-----	1984	К-дил	-----

29	ДОМ ЗА ДЕЦА	160	-----	----	-----	-----	Чужд
30	ПОЛИКЛИНИКА	400	110466	400 1105	1990	К-дил	ЧЕЗ
31	В-ВА ЯГОДА	-----	-----	-----	-----	-----	-----
32	МУШРУМС	250					Чужд

Газопреносна система

В град Угърчин няма централно топлоснабдяване. Общинските обекти административни сгради, училища и детски градини) се отопляват с местни отопителните инсталации.

В землището на гр. Угърчин, на около 25 км преминава магистрален газопровод.

• Промишленост

През последните години развитието на промишлеността е твърде ограничено в селищата на общината.

По големи предприятия на територията на общината са:

- "Петрови" ООД" и ЕТ "Веси-Петър Цачев", гр. Угърчин;
- ЗП Пенко Лисичков" – зърнопроизводство, гр. Угърчин;
- Кооперация "Доверие" и Кооптърговия – с. Лесидрен – животновъдство, производство на колбаси и търговия;
- "Сюприйм инвест" ЕООД , Угърчин– животновъдство;
- "Технолескомерс" ЕООД "Мичев" ЕООД , гр. Угърчин;
- "Цвети мир " ООД, гр. Угърчин;
- ЕТ "Биляна – 2001-Дочо Шахънски", гр. Угърчин;
- ЕТ "Булскал – Иво Манов" – добив на керамични площи;
- "Корнел" ООД, "Истар Еко консулт" ООД и "Герада", гр. Угърчин – опаковане на ядки, малини, зеленчуци и производство на екологично чист мед;
- "Дипантекс", гр. Угърчин – шивашка дейност

Най-големият зърнопроизводител в общината е ЕТ „Петър Цачев“. Със затворен цикъл на производство е Кооперация "Доверие" в с. Лесидрен. Фирмата отглежда животни и продава фуражи, месо, колбаси и деликатеси, отговарящи на съвременните европейски стандарти.

Известно развитие имат фирмите, чиято дейност е събиране / изкупуване / сушене и заготовка на билки, гъби и диворастящи плодове. В перспектива възможностите за развитие и осъвършенстване на общинската промишленост съобразена с новите пазарни условия са малки. Известно оживление на база частен сектор очакваме в развитието на шивашката промишленост. Селското стопанство има потенциал да възвърне и подобри позициите си. Към момента най-голям дял има производството на зърнени култури, домати, картофи и зел. Тези производства са структуроопределящи за икономиката на общината.

Част от заетите хора работят извън територията на общината : - в шивашки фирми в с. Дерманци, гр. Ловеч, а от с. Кирчево част от заетите работят в " ТИТАН „ - Златна

панега , а останалите хора на територията на Община Угърчин разчитат предимно на Програмата “ От социални помощи към осигуряване на заетост “.

• Търговия и услуги

Финансови

Финансово-кредитната дейност се осъществява от клон на банка ДСК в гр.Угърчин и офисите на ЦКБ - Ловеч и Тексимбанк - Ловеч в с. Лесидрен.

•Автомобилни превозвачи

В Община Угърчин има добре развит автобусен транспорт за превоз на пътници. Междуселищното обслужване на населението се извършва по утвърдени автобусни линии от републиканската, областната и общинската транспортна схема в Община Угърчин, след провеждане на конкурсе. Основните дестинации са:

1. Автобусна линия- Угърчин - Ловеч, ЕТ "Калинка Геновска - 69" - Угърчин;

2. Автобусна линия- Угърчин - Плевен, ЕТ "Калинка Геновска - 69" - Угърчин;

3. Автобусни линии - Ловеч – София - «Ловеч автотранспорт» ЕООД – гр. Ловеч;

Автобусна линия - Ловеч – Драгана – «Ловеч автотранспорт» ЕООД – гр. Ловеч;

4. Автобусна линия Ловеч – Угърчин – Луковит, «Ловеч автотранспорт» ЕООД – гр. Ловеч;

5.Автобусна линия - Драгана – София, ЕТ «Мерилиан - Тодор Тодоров»-Миланка Петрова » - гр. Ловеч;

6. Автобусна линия -Драгана - Плевен – ЕТ »Мерилиан Тодор Тодоров»-Миланка Петрова » - гр. Ловеч;

Това осигурява добра комуникация с близките областни центрове, откъдето може да се направи връзка с големите градове в България.

В общината са въведени редица социални облекчения /бесплатни и по намалени цени пътувания/ за някои категории редовни пътуващи граждани като учители, ученици, инвалиди, встерани от войните, граждани над 62 год. за мъжете и над 57 год. за жените срещу представяне на съответния документ /карта/.

•Селско стопанство

Община Угърчин може да се характеризира, като изоставащ селски район с писка производителност на труда, ниска застост, големи “социално изключени” групи, а също така с недостатъчен капацитет за ипомации и изпитваща трудности при поддържането на устойчив икономически растеж.

Равнището на безработица към 31. 08. 2009г. спрямо икономическото активно население е 22,13%, а регистрирани безработни са 647 лица. В сферата на частния сектор са развити предимно търговията, селското стопанство и производството на месни изделия. Действащите предприятия на територията на Община Угърчин са малки, главно за животновъдство, производство на колбаси и търговия, зърнопроизводство, първична преработка на дървесина и комунално-битови услуги.

Регистрирани са 142 земеделски производители.

За стопанската година 2008- 2009г. на територията на Община Угърчин са засяти следните основни видове пролетни култури:

- царевица – 22200 дка.
- слънчоглед – 9700 дка. – ожъпали 9000 дка.
- овес – 8070 дка.

В сравнение с предходната година площите на пролетници се увеличават.

На територията на общината се отглеждат и зеленчуци за вътрешна консумация от населението – домати, картофи и зеле.

До края на месец септември в Община Угърчин е засята 4000 дка. рапица за стопанската 2009- 2010г. и подготовка на площи за засяване на есенници – 10500 дка.

•Животновъдство

Животновъдството в общината постепенно намалява поради раздробяването на стопанствата и липсата на подходящи условия за отглеждане на добитък в големи обеми и трудностите по набавяне на фураж за изхранване на добитъка. Ниските изкупни цени на млякото не мотивират частни предприемачи да развиват животновъдство. По-голяма фирма, която продължава да развива дейност животновъдство е "Сюприйм инвест" ЕООД, гр. Угърчин.

Забелязва се намаляване на общия брой отглеждани животни с изключение на свинете и пчелните семейства, което се вижда от таблицата.

Вид на животни	Последни данни за 2009г. общо
Говеда	639 броя
Овце	2645 броя
Кози	1273 броя
Свине	4916 броя
Птици	12531 броя
Пчелни семейства	2619 броя
Зайци	819 броя

Забелязва се тенденция към увеличаване на обработваемите площи в Община Угърчин. В по- малка степен се увеличават и площите с новосъздадени трайни насаждения и зеленчукови градини. Разширяват се площите заети с маслодайна рапица, продуктивно от добра реализация на пазара.

В сектор животновъдство се наблюдава спад на отглежданите животни. В много голяма част едните пререждани животни се отглеждат по примитивен начин – екстензивно отглеждане.

•Туризъм

Територията на Община Угърчин се характеризира с благоприятен климат. Лъкатушещите реки между зелените лъки и ливади, отвесни скали и приказни пещери са типични за района на Предбалкана. В общината няма промишлени замърсители, което обуславя чистия въздух, вода и почви. Угърчин разполага с

modерен читалищен дом, спортна зала с 800 места, туристически дом, „Филмова къща“ в с. Лесидрен, представящи добри условия за почивка. Природните дадености на територията на нашата община, наличието на три по-големи язовири – „Морун“, „Света“, „Сопот“ и още 5 малки микроязовира са една добра предпоставка за развитие на краткотрайния седмичен от^{лих} и туризъм в общината.

2.5 Екологична характеристика

Анализът на тенденциите и процесите в областта на оказването на околната среда цели да разкрие основните екологични проблеми на територията на общината, тяхната дълбочина и обхват, а също така да определи обектите и териториите в депресивно екологично състояние. Анализът е развит за всеки компонент на околната среда поотделно и е детализиран на ниво „източник на замърсяване“.

ВЪЗДУХ

За 2009г в Община Угърчин бяха направени индикативни измервания на параметри характеризиращи КАВ/качество на атмосферния въздух/ по годишен план за мониторинг на МОСВ и НСМОС (Национална система за мониторинг на околната среда). Измерванията са проведени от MAC (Мобилна автоматична станция) на ИАОС РЛ – Плевен в пункт (Стопански двор, гр. Угърчин), определен като представителен за ГФ / Т (градски фонов и транспортен) за интервали от време равномерно разпределени в календарната 2009г. В резултат на проведените измервания, не са установени превишения на СДПДК (Средно деновонощи пределно допустими концентрации) и на МЕПДК (Максимално единократните пределно допустими концентрации) на параметрите:

SO₂ – серен диоксид

NO₂ – азотен диоксид

NO – азотен оксид

O₃ – озон

ФПЧ 10 – фини прахови частици с размер 10 μm

H₂S – сероводород

CH₄ – метанови въглеводороди

NMHC – неметанови въглеводороди

НПЗ – амоняк

CO – въглероден оксид

По Наредба № 4 / 05.07.2004г, Наредба № 9 / 03.05.1999г. и Наредба №14/ 23.09.1997г. съпствувано са правени измервания на метеорологични параметри : скорост и посока на вятъра, атмосферно налягане, температура на въздуха, влажност на въздуха и слънчева радиация.

На територията на Община Угърчин няма предприятия с наложени санкции за замърсяване на атмосферния въздух.

Извод : Състоянието на въздуха на територията на общината е добро – няма замърсяване по отделните параметри характеризиращи КАВ. Като се има в предвид, че работещата промишленост е относително малко – пъма големи източници на емисии, които да оказват влияние на параметрите характеризиращи КАВ и евентуално да доведат до сериозни изменения. Транспорта е с ниска интензивност на движение на МПС. Предстои обновление и подобряване на пътната мрежа . Битовият сектор също не може да отдели достатъчно количество емисии, които да доведат до изменение на параметрите характеризиращи КАВ.

Доброто качество на атмосферния въздух е предпоставка за развитие на туризма, подобряване на околната среда и други дейности заложени в целите на програмата.

Прогноза : Към момента Община Угърчин няма ангажимент за изготвяне на програми за намаляване на емисиите, тъй като не се превишават параметрите характеризиращи качество на атмосферния въздух.

ПИТЕЙНИ ВОДИ:

Водата, подавана за питейно - битови нужди на населението отговаря на изискванията на БДС. Количество на питейните води е достатъчно, но загубите по водопреносната мрежа са значителни.

Общото състояние на водоснабдителните мрежи и системи за питейно-битово състояние в Община Угърчин е добро. Всички селища са снабдени с питейна вода.

ВОДА – Основният проблем се характеризира със значително замърсяване на повърхностни течавици, липсата на градска пречиствателна станция за отпадни води. Причината е изхвърляне на битови отпадъци в коритата на минаващите през населените места реки.

От 11 населени места изградена канализационна мрежа има само в гр. Угърчин – 12,320 km. Изградената канализационна мрежа спрямо общата дължина на уличната мрежа е 38,5 %. Тя се използва на 100%. Пречистването им се осъществява чрез септични ями. Липсата на канализационна мрежа на част от територията на гр. Угърчин и всички села има отрицателно въздействие върху подпочвените води.

На територията на гр. Угърчин се изпълнява проект „Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект „Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на водоснабдителна и канализационна мрежа и изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води, финансиран чрез ОП „Околна среда 2007-2013г“. Изгответа с пълна проектна документация за подмяна водопроводната мрежа на гр. Угърчин, строителството на канализационна мрежа за всички улици – 32 km. и изграждане пречиствателна станция за отпадъчни води.

ШУМ – Общината е отдалечена от големи промишлени центрове. По отношение на шума, като фактор водещ до увреждане на околната среда на територията на Община Угърчин несъществуват известни проблеми свързани с осигуряването на нормална акустична обстановка за населението на общината. Не се наблюдава превишение на шума над допустимите норми.

Зелени площи:

Характерен белег на зелените площи в населените места е, че са с много нисък относителен дял спрямо останалите основни функции от баланса на териториите им.

РАДИАЦИОНЕН ФОН:

Без отклонения от нормите

РАСТИТЕЛЕН СВЯТ:

3. СЪЩЕСТВУВАЩО СЪСТОЯНИЕ И ПРАКТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Съгласно изискванията на Методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, предмет на анализ и оценка в този раздел от програмата са:

- генерираните през последните три години отпадъци по видове;
- техният състав и свойства;
- система на събиране и извозване;
- периодиката на събиране;
- използваната техника;
- методите и начините за преработка на отпадъците преди крайното им обезвреждане;
- системите за разделно събиране, депониране и управление на дейностите по отпадъците и др.

3.1. Дати за отпадъците

Мотивиращи фактори се явяват разположението на населението, като функция при образуването на ТБО.

На територията на Община Угърчин се генерират различни видове отпадъци, с характеристики по видове, както следва:

Битови отпадъци

Битовите отпадъци и приравнените към тях се формират от жизнената дейност на хората. Генерирането им е от домакинствата, фирмите, административни, обществени и търговски обекти. Те са от определящо значение в структурата на отпадъците събиращи в общината. Количество и съставът им се влияе от следните фактори:

- място на генериране и функционален тип на селището;
- стандарт на живот, култура, поминък;
- степен на благоустроеност;
- начин на отопление и др.

Информацията за количеството и вида на образуваните битови отпадъци е от първостепенно значение за определянето на честотата на събиране на отпадъците, вида и броя на ползвани съдове за съхранение и транспортни средства, маршрута на събиране, вида и капацитета на съоръжението за обезвреждане/оползотворяване и т.п. От количеството на събранныте отпадъци, изминатите разстояния и др., зависят разходите за зашлащане на фирмата изпълняваща дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване до депото.

Годишното количество на битовите отпадъци, депонирани на общинското депо отчетено през последните три години е следното:

Година	2007	2008	2009
ТБО-тона	3600	4600	5430
ТБО-куб.м.	4250	10 887	14 100
ТБО-т/ден	9.86	12.60	14.88

Забележка: Количество на събранныте отпадъци се определя по обемен способ, поради което получената информация не е прецизна.

Основният горски масив е съставен предимно от букови насаждения. Разпообразният релеф със своите форми и повърхности обуславят от своя страна голямо разнообразие в почвените и растежните условия за развитие и разпространение на горите.

През последните няколко години значително е намаляло залесяването за сметка на безобразното изсичане. Тенденцията към намаляване е главно поради извършваните чести бракониерски сечи с цел добиване дърва за огрев. А и от стопанска гледна точка се чувства осезателна нужда от дърва за огрев.

Горите са силно повлияни от интензивното ползване, включително и голи сечи на големи площи. Откритите пространства – пасища, са предимно обрасли с ксеротермна и мезоксеротермна растителност с преобладаване на валесийска власатка, черна садина, обикновена полевица и др.

Всички тези проблеми водят до намаляване на почвното плодородие и значителни изменения в биоекосистемата. А гората, като основен растителен елемент, поддържа и осигурява необходимият баланс в атмосферата и биоекосистемите.

ПОЧВИ

Производствени замърсители на почвата на територията на общината не са регистрирани. Констатира се замърсяване на почвата от битови отпадъци, което на този етап не е значително и проблемно и може да се ограничи по административен начин. Почвеното разнообразие не е голямо. Преобладават сивите горски почви върху глинесто-песъчливи пластове.

БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ:

Замърсаването на въздуха, почвите, водите както и изсичането на горите влияят върху популацията на дивеча, земноводни, насекоми, птици, и редки видове лечебни растения. Наблюдава се намаляване на броя им и дори изчезване на някои видове.

В границите на Община Угърчин по отношението на биоразнообразието и защитените територии няма установени увреждания, изменения и нарушения, които да предизвикат екологични проблеми и/или рискови ситуации.

Екологични проблеми на селските населени места – обуславят се от липса достатъчно развита канализационна мрежа, липса на разделно събиране на ТБО, дребно и разпокъсано селско стопанство, ниска екологична култура и липса на финансови средства. Наблюдават се замърсявания на местните реки и земеделски земи, които ежегодни се почистват от работниците по НП „ОСПОЗ”.

ОТПАДЪЦИ – на територията на Общината се формират различни видове отпадъци:

Битови, строителни, производствени и други.

Вид на отпадъците: по справка на Община Угърчин в процентно съотношение:

- Битови отпадъци - 87 %;
- Строителни - 9 %;
- Производствени - 2 %;
- Други - 2 %.

Основните проблеми в сферата на управление на отпадъците на територията на Община Угърчин са отстранени в следствие изпълнение на предходната програма, но във връзка с новото законодателство и задачите, които са поставени за изпълнение от Европейския съюз с новите нормативни документи са предмет на настоящата програма.

До момента, основен източник на данни за количеството на събраните битови отпадъци са отчетите на общината, които се изпращат до 31.03 на следващата година в РИОСВ Плевен.

В последните години се забелязва постепенно увеличаване на количеството на отпадъците.

Причината за това увеличаване е въвеждането на системата на организираното сметосъбиране и сметоиззвозване, обхващащо на 100 % населените места в Община Угърчин, ежегодното закупуване на кофи и контейнери, закриването на селските нерегламентирани сметища през 2007 г. и 2009 г.) и промяна на стандарта на живот.

Към момента при съществуващото положение на управлението на отпадъците не се правят проучвания за морфологичния състав на отпадъците. Няма данни за калоричността им, за оползотворимите и рециклируемите материали, и по специално на биоразградимите отпадъци, на отделните видове масово разпространени отпадъци, както и на съдържанието на отпадъци, за които е въведена забрана за депониране.

На територията на общината липсва/не е въведена система за разделно събиране на масово разпространени отпадъци. Но Община Угърчин не може да остане встриани от националната политика за управление на отпадъците и в частност от разделното събиране на отпадъците. Нужно е да се предвидят мерки за въвеждане на система за разделно събиране на масово разпространените отпадъци от опаковки, още при първоизточника им, както и това, да се направи експертна оценка на тяхното количество, въз основа на данните от:

- морфологичните анализи за отделните материали и общото количество на образуваните битови отпадъци;
- продажбите на продуктите, след употребата на които се образуват съответния вид масово разпространен отпадък и времето на ползване на съответните продукти до момента на превръщането им в отпадък.

На 10.11.2009 г. е склучен договор с «ЕКОБАТЕРИ» АД, гр. София за сътрудничество в областта на разделното събиране, транспортиране, временното съхраняване, предварително третиране и предаването за оползотворяване и/или обеззвреждане на НУБА/негодни за употреба батерии и акумулатори на територията на Община Угърчин. Предстои сключването на договор с фирма Тонер Дайрект България ЕООД за сътрудничество в областта на разделното събиране на опасните отпадъци от домакинствата (в т.ч. и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване – ИУЕЕО), съобразно изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

По отношение на нормата на натрупване на отпадъците също е налице недостатъчна надеждна информация.

Строителни отпадъци

Строителните отпадъци се формират основно от строителство, реконструкция и ремонт на сгради. Делът на строителните отпадъци в общото количество на ТБО е минимален за Община Угърчин.

В годишните отчети, които Община Угърчин изготвя за РИОСВ Плевен, се посочват събрани количества строителни отпадъци, които са изчислени по обемен способ, поради което получената информация не е прецизна.

На общинското депо липсват оборудвания за измерване на теглото на строителните отпадъци и съоръжения за тяхното обеззвреждане (всички отпадъци се събират смесено и

не може точно да се посочи тяхния обем). До момента количеството на строителните отпадъци или е незначително и се пренебрегва, или такива почти липсват.

Отчетени количества строителни отпадъци в годишния отчет за РИОСВ Плевен за периода 2007 – 2009 г.

година	Количество	
	Т.	М3
2007	1600	750
2008	1600	888
2009	2000	2500

Производствени отпадъци

За периода 2007-2009 г. сметосябирането и депонирането с смесено и общината не разполага с данни за количеството производствени отпадъци, които се генерират на територията на Община Угърчин. За управлението на производствените отпадъци са отговорни съответните предприятия, при чиято дейност се образуват, те на територията на общината не са много. Те самите не разполагат със собствени съоръжения за обезвреждане. В тази връзка, както и за изпълнение разпоредбите на ЗУО, предприятията са длъжни да представят в общината, на чиято територия се извършва дейността, своите програми, с цел включването им в програмата на общината.

Няма данни производствените предприятия на територията на Община Угърчин да генерират опасни отпадъци.

Опасни отпадъци – Към опасните отпадъци на територията на Община Угърчин са препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност. Твърдите препарати са във вид на прах.

Табл. 6

№	Населено място	Течни препарати	Твърди препарати	Брой складове	Собственост
		Количество, литри	Количество, кг.		
1.	гр. Угърчин	Около 5 000	25 000	1	Изоставени от бившите текезесета / в момента са зазидани /

Община Угърчин има изготвен и подаден проект за отпускане на безвъзмезна помощ за обезвреждане на негодни за употреба пестициди. Проектът е подаден към Министерството на земеделието и храните и чака одобрение.

ТЕНДЕНЦИИ

Тенденциите за нивата на образуване на отпадъците могат да бъдат обобщени както следва:

- Количество на образуваните отпадъци ще нарастват, в резултат на организирано сметосябиране на 100% и ежегодното закупуване на кофи и контейнери за смет. Независимо от това, може да бъде прогнозирано

памаляване на количествата отпадъци, стигащи до общинското/регионалното депо в резултат на въвеждане на разделно събиране на отпадъците от опаковки (хартия, пластмаса, стъкло, метал) и засилване на контрола от страна на общинската администрация и подобряване качеството на постъпващата информация. Монтирането на кантар на общинското сметище към момента е неоправдан разход (въпреки че ще измерва реалните количества на депонираните отпадъци), тъй като то ще бъде закрито евентуално с въвеждането в експлоатация на Регионалното депо в Ловеч.

- При очертаването на тенденциите за образуването на производствени неопасни и строителни отпадъци следва да се отчетат колебанията в дейността на различните промишлени сектори и най-вече земеделския район. Бъдещото развитие на отраслите, които са основни причинители на отпадъци, като хранително-вкусова и преработвателна промишленост ще бъде определящо за общото количество на образуваните отпадъци в общината.

3.2 Съществуващи практики за третиране и транспортиране на отпадъците

Събиране и транспортиране на отпадъци

Система за събиране и транспортиране на битови отпадъци

Системата за събиране и извозване на ТБО на територията на Община Угърчин се извършва от „АСТОН СЕРВИЗ“ ЕООД, гр. Русе. Услугата се извършва на база проведена процедура по ЗОП за всичките 11 населени места на територията на Община Угърчин. Услугата предоставяна от фирмата включва само сметосъбиране и сметоиззвозване на ТБО до Регионалното депо в гр. Ловеч след въвеждането му в експлоатация, както и почистване на уличните платна, обществените площи и нерегламентирано изхвърлени отпадъци. Договорът е сключен за 3/три/ години, считано от 01.10.2009г. след проведената процедура за възлагане на обществена поръчка.

Съгласно заповед на Кмета на Община Угърчин, ежегодно се определя честотата на сметосъбирането. Комплексната сметосъбираща машина извършва двукратно месечно сметосъбиране в гр. Угърчин и селата Лесидрен и Кирчево и един път месечно в останалите села, съгласно график. Не се изключва обстоятелството приоритетно при силно замърсени райони честотата да бъде завишена, както и нарушаване на графика при лоши и неблагоприятни климатични условия.

С почти повата сметосъбираща и сметоиззвозваща техника, собственост на фирмата изпълнител дейността на общината по управление на отпадъците повиши няколко пъти ефективността си. Създаденото организирано сметосъбиране във всички населени места на общината се превърна в приоритет № 1 за местната екологична политика.

Използваните съдове са със следните параметри:

- поцинковани съдове с обем 110 л – тип “Мева”
- подвижни контейнери тип “Бобър” с обем 1100 л.;
- пластмасови съдове с обем 240л.

Липсват специализирани машини за дезинфекция и измиване на съдовете.

Липсват и съоръженията за предварително третиране на отпадъците преди депониране.

С въведената от м. Януари 2007 година оптимизирана система за организирано събиране и извозване на битовите и други неопасни отпадъци са обхванати всички населени места в общината с изключение на нерегламентираното сметище в с. Лесидрен, което бе закрито през септември 2009г. Преустановено е произволното и неконтролирано изхвърляне на битови отпадъци на неподходящи за целта места. Закрити са всички нерегламентирани сметища на територията на Община Угърчин. Намалено е замърсяването на прилежащите територии от леки фракции отпадъци. Намалено е замърсяването на почвата, подземните и повърхностни води от инфильтрирали сметищни води. Всичко това доведе до подобряване условията на живот на населението. До въвеждане в експлоатация на регионалното депо в гр. Ловеч тази система за организирано сметосъбиране и сметоиззвозване ще задовлетворява нуждите на населението на Община Угърчин. Но със въвеждането му в експлоатация през 2010г. ще има значително увеличаване на разходите (особено за транспорт и таксата за обезвреждане на тон отпадък).

Системи за разделно събиране на отпадъци

Към момента в Община Угърчин не е въведена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Водят се преговори за съвместно сътрудничество с фирма «ЕКОБАТЕРИ» АД, гр. София, която до най-късно началото на 2010г. ще получи разрешително за извършване на дейности с отпадъци издадено по реда на ЗУО за събиране, транспортиране и предварително третиране на отпадъци от опаковки.

На 10.11.2009г. е сключен договор с «ЕКОБАТЕРИ» АД, гр. София за сътрудничество в областта на разделното събиране, транспортиране, временното съхраняване, предварително третиране и предаването за оползотворяване и/или обезвреждане на НУБЛ/негодни за употреба батерии и акумулатори на територията на Община Угърчин. Предстои сключването на договор с фирма Тонсер Дайрект България ЕООД за сътрудничество в областта на разделното събиране на опасните отпадъци от домакинствата (в т.ч. и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване – ИУЕЕО), съобразно изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

На територията на Общината не съществуват пунктове за изкупуване на хартия, стъкла, пластмаса и това не стимулира населението за разделно сметосъбиране. Липсва практика за събиране и разделяне.

Не съществува също така и практика и политика чрез разделното събиране и рециклиране на отпадъците, част от отпадъците да бъдат превърнати в сировина. Темата разделно събиране е национален приоритет и подготовката на нейното реализиране с верига от мащабен процес.

Населено място	Брой съдове за смет			Периодичност на събиране / месечно /	Обслужван % от населението
	Кофи 110л.	Кофи 240л.	Контейнер и тип „Бобър“		
Угърчин	1180	70	72	2	100
Лесидрен	868	-	4	2	100

Кирчево	318	-	6	2		100
Голец	172	-	2	1		100
Микре	143	-	4	1		100
Драгана	79	-	4	1		100
Катунец	141	-	4	1		100
Каленик	55	-	4	1		100
Орлене	47	-	3	1		100
Сопот	56	-	3	1		100
Славшица	36	-	2	1		100

Предварително третиране на отпадъци

До 2009 година в Община Угърчин не се извършва предварително третиране на отпадъците, основно поради липса на финансови средства за закупуване на необходимите съоръжения и инсталации, както и липса на инструменти (европейски и национални грандови програми). Като се има в предвид и малкият брой население на общината е икономически неизгодно да се предприемат действия за оборудване със съоръжения и инсталации за предварително третиране на генерираните отпадъци.

Съгласно изискванията на чл. 38 от Наредба №8/2004г., с известни изключения, отпадъците, които се приемат на дена трябва да бъдат подложени на предварително третиране. В съответствие с принципа "замърсителят плаща" отговорността за финансирането на предварителното третиране на отпадъците се поема от притежателя им или от лицето, което образува отпадъка. За смесените битови отпадъци отговорността за организирането и финансирането на предварителното третиране е на общинските администрации, тъй като лицата, които са образували битовите отпадъци (населението) заплащат за целта "такса битови отпадъци", която постъпва в общинските бюджети.

Отговорността за предварителното третиране на строителните и производствените отпадъци е на притежателите им. В случай, че съответните притежатели не разполагат със собствени съоръжения, те могат да ползват срещу заплащане тези на общината и да предават за депониране предварително третирани отпадъци.

Оползотворяване и обезвреждане на отпадъци

Депониране

Депонирането е основният метод за обезвреждане на отпадъци във всички общини в страната, но все още голяма част от съоръженията не отговарят на действащите нормативни изисквания и на националната политика за преминаване към регионални съоръжения за обезвреждане.

С въвеждане в експлоатация на Регионалното депо в гр. Ловеч, отпадъците ще се извозват за депониране там и Община Угърчин ще заплаща от 20 до 30 лева на тон отпадък.

Описание на съществуващото съоръжение за депониране - общинско депо Угърчин:

- ❖ Местоположение – в землището на гр. Угърчин, местността “Мерата” в посока югоизток;
- ❖ Отстоянието от гр. Угърчин е 3,5 км.;
- ❖ Застата площ възлиза на 12,00 дка;
- ❖ На сметището се прилага смесено депониране на всички видове отпадъци, формирани на територията на общината;
- ❖ Натрупаният обем е около 42 427 тона;
- ❖ Височината на натрупване на отпадъка е 1,00-1,50 метра;
- ❖ Депото функционира на основание протокол от 1973 г. в гр. Угърчин в изпълнение на заповед 1362 / 27.12.1972 г.;
- ❖ Начинът на третиране на отпадъците е чрез запръстяване;
- ❖ Има здравен и екологичен рисък, тъй като липсва необходимата защита, охрана и гаранции срещу замърсяване на подземни води и непосредствено прилежащите територии; наблюдава се самозашалване и задимяване;
- ❖ Подходът към сметището е в добро състояние, наклоните са 2-3%, техническите параметри като цяло са добри.
- ❖ Липсва текущ мониторинг на депото;
- ❖ Няма ежедневно засилване с пръст на депонираните отпадъци, което да обезпечи апаеробното им разлагане;
- ❖ Положителен момент с въвеждането в експлоатация на Регионалното депо - Ловеч през 2010 г..

План за закриване и следексплоатационни грижи

Община Угърчин е административна структура на единадесет селища: десет села и общинския център – град Угърчин. Общинското депо се намира в град Угърчин. Намеренията на Община Угърчин са акцентирани върху закриване на общинското депо след въвеждане в експлоатация на регионалното депо в гр. Ловеч. Към момента има изработен проект за закриване и рекултивация на общинското депо в гр. Угърчин, който е подаден в ПУДООС при МОСВ.

При въведеното организирано сметосъбиране и сметоиззвзване на отпадъците, до момента на започване работа на регионалното депо, отпадъците от цялата община се депонират на общинското депо в гр. Угърчин.

При закриване на съществуващото общинско депо за отпадъци, Община Угърчин в качеството си на негов собственик ще реализира план за закриване, който е съобразен с изискванията на Наредба № 8 (обн., ДВ, бр. 83 от 2004 г.).

Биологично третиране

Биологичното третиране е основния алтернативен на депонирането метод за третиране на биоразградимите отпадъци. Понастоящем се прилага в отделни общини, под формата на домашно компостиране, но във връзка с прилагането на изискванията за ограничаване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране, следва да намери широко приложение.

От видовете отпадъци, които се формират на територията на Община Угърчин, най-голям дял са битовите отпадъци – 87%. Тъй като община е малка, намира се в

земеделски район и селското стопанство е единственият източник на доходи за населението, закономерно е и генерираното количество отпадъци да е с ограничен произход. Основна част на битовите отпадъци са биоразградими. Това са отпадъци, които в естествени условия се разлагат сравнително бързо под въздействието на аеробни и анаеробни организми. Това са различните видове хранителни и животински отпадъци, хартия, картон и други. Ако трябва да бъдем конкретни материала за компостиране може да се набави както от домакинствата, така и от общинските терени и бизнеса на територията на Община Угърчин.

На този етап и във връзка с предстоящото закриване на общинското депо в гр. Угърчин, липсва мониторингова система на все още действащото общинско сметище. По тази причина не може да се посочи количеството на различните видове генерираните отпадъци.

При обсъждане на идеята за биологично третиране - компостиране, е необходимо да се препечи какви са възможностите за оползотворяване на необходимите количества биоразградими битови отпадъци, какво е годишното количество на производствените биоразградими отпадъци на предприятието, които не разполагат със собствени съоръжения за оползотворяване, може ли да се гарантират договорености за продажба на крайния продукт (компост), да се формира цена на сировината за оползотворяване и обосновка на необходимостта от промяната й, с цел покриване на пълните разходи за изграждане, експлоатация и мониторинг. В резултат това ще доведе до промяна на характеристиките на отпадъците, конкретно ще намалим обема и количеството им и ще повиши оползотворяемостта им.

До настоящия момент на територията на Община Угърчин не съществуват съоръжения и инсталации за оползотворяване/обезвреждане на отпадъците, освен общинското депо.

Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

Община Угърчин разполага с разработен и приет *План за закриване на съществуващите нерегламентирани сметища и стари замърсявания с отпадъци на територията на общината, съобразно нормативните изисквания и избягване на повторно замърсяване*. Планът е утвърден с Решение № 08 -15 -00 /септември 2005г. от РИОСВ Плевен. Съпроводен е с инвестиционна програма, която е не само финансово обезпечена, но и с реализирана . С писмо с изх. № ИК-16/07.01.2008 г. на РИОСВ Плевен е потвърдено закриването на нерегламентирани сметища в с. Драгана, с. Каленик, с. Катунец, с. Орляне, с. Славница и с. Сопот. С писмо с изх. № ИК-991/15.12.2009 г. на РИОСВ Плевен е потвърдено закриването на нерегламентиралото сметище в с. Лесидрен и Протокол № УО-65-Д.А./11.09.2009г. С Протоколи с №О-586/16.10.2007 г., местност „Пирковото“ с ПИН№075221 в землището на с. Драгана, №О-378/11.12.2007г., местност „Гъстото“ с ПИН№ 149004 в землището на с. Каленик №О-585/16.10.2007г., местност „Орешене“ с ПИН№ 019019 в землището с. Катунец, №О-377/11.12.2007г., местност „Калето“ с ПИН№ 008034 в землището с. Орляне, №О-372/22.11.2007г., местност „Под оборите“ с ПИН№ 171032 в землището с. Славница и с. Сопот с ПИН№ 055067, местност „Под сушилнята“ са закрити посочените нерегламентирани сметища. При закриването е извършено упълтняване на събранныте отпадъци, подравняване на площа, почистване на околното пространство. В допължение е извършено запръстяване със земни маси. Кметовете на общината е издал Заповеди, с които са определили реда за изхвърляне на отпадъците. С изпълнението на План за закриване на съществуващите нерегламентирани сметища и стари замърсявания с отпадъци на територията на общината, съобразно нормативните

изисквания, всички перегламентирани сметища са премахнати, а териториите почистени и санирани.

Община Угърчин има изготвен и подаден проект за отпускане на безвъзмезна помощ за обезвреждане на негодни за употреба пестициди. Проектът е подаден към Министерството на земеделието и храните и чака одобрение.

Внасяне и изпасяне на отпадъци

Общините, заедно със съответните РИОСВ, са първата инстанция, която упражнява контрол за спазването на изискванията за внасяне на отпадъци, тъй като тяхното становище е един от документите, необходими за издаване на разрешение за внасяне на отпадъци. В държавите от Европейския съюз третирането на отпадъците е по-скъпо, в сравнение с третирането в България, поради което се създават благоприятни условия за внос на отпадъци. В съответствие с националното законодателство, вносът на отпадъци, предназначени за обезвреждане е забранен. Вносът на отпадъци, предназначени за оползотворяване, е позволен, но в някои случаи е трудно да се разграничават операциите по обезвреждане от операциите по оползотворяване на отпадъци. В тази връзка, ролята на общинските администрации относно контрола на спазването на тази забрана е особено важна, тъй като те познават много добре предприятията, извършващи дейности с отпадъци на територията на общината.

Изпасянето представлява алтернатива за обезвреждането на отпадъци, за които в страната няма съоръжения, притежаващи съответните разрешения.

Община Угърчин е облагодетелствана по отношение на евентуални проблеми, свързани с внос/износ на отпадъци, тъй като до разглеждания период не е констатирано движение на отпадъци (внасяне/изпасяне) от, до и на територията на Община Угърчин.

3.3 Администриране на дейностите по управление на отпадъците

В Община Угърчин управлението на отпадъците се извършва от Кмет - Зам.кмет – местни кметове и кметски наместници – Директор на дирекция „СА“ - мл. експерт “Проекти, програми и екология”. Служител от общинска администрация - еколога на Община Угърчин е лицето, което отговаря пряко за управлението на дейностите с отпадъците.

Планирането и отчета на дейностите се извършва от Кмет - Зам.кмет-Директор на дирекция „СА“ - мл. експерт “Проекти, програми и екология” пред ОБС - Угърчин.

Прилагане на нормативната уредба се извършва от мл. експерт “Проекти, програми и екология”.

Упражняването на отчетен контрол за сметоизвозване и сметосъбиране се извършва от Кмет- Директор на дирекция „OA“ - мл. експерт “Проекти, програми и екология”.

Местна нормативна уредба, имаща отношение към управлението на отпадъците и степента на хармонизацията ѝ с националното законодателство се състои от:

- Програма за управление на дейностите по отпадъците 2004-2009;
- План за закриване на съществуващите нерегламентирани сметища за отпадъци на територията на Община Угърчин, съобразно нормативните изисквания;
- План за привеждане на съществуващото общинско депо за отпадъци на територията на Община Угърчин, в съответствие с нормативните изисквания;
- План за контрол и мониторинг на депото към Община Угърчин;

- Наредба 1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общественото имущество на територията на Община Угърчин;
- Наредба №2 за опазване на околната среда, определяне условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разезделното, транспортирането и обезвреждането на битови, строителни, растителни, животински и масово разпространени отпадъци на територията на Община Угърчин;
- Наредба за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Угърчин(по чл. 62, ал.10 на ЗУТ)
- Общински план за развитие за периода 2007-2013.

От общо 7224 души население (обхванато на 100 %) на които се извършва дейността по събиране на битовите отпадъци, с въвеждането на новата система се забелязва промяна в отношението на хората към дейността, особено в селата: наличие на почти нова техника, нови сметосъбиращи съдове, редовно иззвозване и премахване на нерегламентирани сметища. Бъдещото функциониране на нови регионални съоръжения за третиране на отпадъците и заинтересоваността за участие във въвеждането на системи за разделно събиране на територията на Община Угърчин, са фактор за поносимостта на такса битови отпадъци. Съобразно принципа "замърсителят плаща" от ЗУО, всички нововъведения са на гърба на данъкоплатеца.

3.4 Проучване, прогнозиране, планиране

За сега действащата Национална програма за управление на отпадъците не са публикувани никакви отчети за нейното изпълнение. Статистиката подсъжда общините, като отчита, че генерираните отпадъци намаляват. Това намаляване на количеството БО на глава от населението не е резултат на реални действия за предотвратяване образуването на отпадъци, а на промяна в статистиката и икономическата конюнктура - не се отчита факта какъв е реалният брой население, което генерира тези отпадъци (имиграция, демографски срив, отрицателен прираст, икономическа стагнация-фалити и затваряне на предприятия и фирми). По този начин не могат да бъдат взимани релевантни управленски решения и това, като че ли не безпокой никого.

Доказана е правопропорционалната зависимост на генерираните отпадъци и БВП. Но защо тогава въпреки чистия стандарт българина генерира почти толкова отпадъци, колкото средния западноевропеец? Отговорът се крие в лицата на входящ контрол - уреди за замерване на приходящите отпадъци (кантари). Отпадъците се отчитат с ежемесечни протоколи за извършените видове дейности по едепични цени, съгласно сключен договор между Община Угърчин и фирма „АСТОН СЕРВИЗ“ ЕООД, гр. Русе.

Инвестиции за нови депа се правят само с помощта на националния бюджет или европейските фондове. По този начин се губи връзката между замърсител и платец и съответно се ограничава възможността да се въздейства на населението да промени поведението си по отношение на отпадъците.

3.5 Финансиране на дейностите по управление на отпадъците

Финансирането на дейностите по отпадъците се извършва предимно със събраните суми от „Такса битови отпадъци“. Постъпилите средства от такса битови отпадъци през последните години изглеждат по следния начин:

Разходи за дейността

Ежегодно Общински съвет - Угърчин приема план-сметка" за необходимите разходи по събиране, извозване, обезвреждане в депа или други съоръжения на БО, както и за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване и закупуване на съдове за смет.

Подготовката на нормативните документи на местно ниво, касаещи околната среда и в частност отпадъците, се извършва от мл. експерт „Проекти, програми и екология”.

Контрола по изпълнение на качеството и количеството извършени работи се извършва от Директора на дирекция „ОА” и мл. експерт „Проекти, програми и екология”. Проверяват се съвместно с представител на фирмата, отговорна за сметоизвозване, сметоизвозване и чистота, графиците за изпълнение на комуналните дейности, като за целта се съставят ежемесечни протоколи. При липса на съществени забележки от Директора на дирекция „ОА” осъществяващ контрол по изпълнение на съответната вид дейност и сколога, се издават платежни документи.

С въвеждането в експлоатация на новото регионално депо край Ловеч ще се завишат значително текущите месечни разходи за сметоизвършване и сметоизвозване и след експлоатационните грижи след закриването на общинското депо. Ще продължат досегашните разходи и в допълнение ще очакват допълнителни разходи за изпълнение на задълженията на общините, произтичащи от нововъведените нормативни изисквания, за прилагане на неизпълнените задължения и за повишаване качеството на услугите.

Приходи

Такса "битови отпадъци"

С плащането на такса смет, гражданинът счита своите задължения за изпълнени, а липсата на естетика в околната среда е единственото, косто го беспокой.

Общински приходи от такса смет и разходи за сметопочистване по години.

Година	Приходи от такса битови отпадъци/лв./	Разходи за сметопочистване/лв./
2007 год.	83 128	76 070
2008 год.	99 546	94 530
2009 год.	90 332	77485,17

Такса смет е число, което се изпълва със съдържание чрез:

- дейностите с отпадъците, включени при разчета на таксата. Таксата включва всички тскущи разходи по сметоизвършване и сметоизвозване;
  - начина на определяне на таксата – въз основа на данъчната оценка върху недвижимите имоти;
  - ред за заплащане на таксата;
  - очаквана промяна на таксата, вследствие на изпълнението на заложените в Националната програма мерки за прилагане на законодателството и подобряване качеството на услугите.
- Събраните средства не достигат за внедряване и прилагане на съвременни технически практики, за проектиране на нови съоръжения и инсталации за обезвреждане и др.

Лицеват каквото и да са финансови стимули за домакинствата, търговските обекти и предприятията, които ще прилагат принципите за разделно събиране и/или оползотворяване и намаляване на генерираните от тях отпадъци.

Определения размер на такса битови отпадъци по чл. 14 от ЗМДТ за Община Угърчин за 2009 год. е както следва:

№	Населено място	Жилищни имоти			Нежилищни имоти			Извън строителни граници				Незастроени имоти в строителни граници		
								жилищни		нежилищни				
		Смета	Обезвреждане	Поддържане	Смето събиране	Обезвреждане	Поддържане	Обезвреждане	Поддържане	Обезвреждане	Поддържане	Смета	Обезвреждане	Поддържане
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
1	Угърчин	2,5	1,0	1,0	3,0	1,0	2,5	1,0	1,0	1,0	2,5	2,5	1,0	1,0
2	Катунец	2,5	0,5	0,5	2,0	1,0	1,5	0,5	0,5	1,0	1,5	2,5	0,5	0,5
3	Каленик	2,5	0,5	0,5	2,0	1,0	1,5	0,5	0,5	1,0	1,5	2,5	0,5	0,5
4	Орлене	2,5	0,5	0,5	2,0	1,0	1,5	0,5	0,5	1,0	1,5	2,5	0,5	0,5
5	Драгана	2,5	0,5	0,5	2,0	1,0	1,5	0,5	0,5	1,0	1,5	2,5	0,5	0,5
6	Микре	2,5	0,5	0,5	2,0	1,0	1,5	0,5	0,5	1,0	1,5	2,5	0,5	0,5
7	Сопот	2,5	0,5	0,5	2,0	1,0	1,5	0,5	0,5	1,0	1,5	2,5	0,5	0,5
8	Славщи	2,5	0,5	0,5	2,0	1,0	1,5	0,5	0,5	1,0	1,5	2,5	0,5	0,5
9	Кирчево	2,5	1,0	1,0	3,0	1,0	2,5	1,0	1,0	1,0	2,5	2,5	1,0	1,0
10	Лесидре	2,5	1,0	1,0	3,0	1,0	2,5	1,0	1,0	1,0	2,5	2,5	1,0	1,0
11	Голец	2,5	0,5	0,5	2,0	1,0	1,5	0,5	0,5	1,0	1,5	2,5	0,5	0,5

Определения размер на такса битови отпадъци по чл. 17 от ЗМДТ за Община Угърчин за 2009 год. е както следва:

№	Населено място	Нежилищни имоти			Извън строителни граници		Незастроени имоти в строителни граници		
					нежилищни				
		Смет осъб и ранс в	Обезврежда се в	Поддържа се и чист отав	Обезвреждане в	Поддържа се и чист отав	Смет осъб иране в	Обезврежне в	Поддържане в
		%	%	%	%	%	%	%	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Угърчин	5,5	2,5	2,5	2,5	2,5	5,5	2,5	2,5
2	Катунец	3,5	2,5	2,5	2,5	2,5	3,5	2,5	2,5
3	Каленик	3,5	2,5	2,5	2,5	2,5	3,5	2,5	2,5
4	Орлени	3,5	2,5	2,5	2,5	2,5	3,5	2,5	2,5
5	Драгана	3,5	2,5	2,5	2,5	2,5	3,5	2,5	2,5
6	Микре	3,5	2,5	2,5	2,5	2,5	3,5	2,5	2,5
7	Сопот	3,5	2,5	2,5	2,5	2,5	3,5	2,5	2,5
8	Славещи	3,5	2,5	2,5	2,5	2,5	3,5	2,5	2,5
9	Кирчево	5,5	2,5	2,5	2,5	2,5	5,5	2,5	2,5
10	Лесидре	5,5	2,5	2,5	2,5	2,5	5,5	2,5	2,5
11	Голец	3,5	2,5	2,5	2,5	2,5	3,5	2,5	2,5

Други приходи

Други източници на финансови средства за осъществяване на програмата биха могли да бъдат държавния бюджет, ПУДООС към МОСВ, Програмите на ЕС, финансиране чрез кредити и др.

Елементите, свързани с технологиите, управлението на процесите и финансовото обезпечаване, подлежат на приемане с отделни решения на Общински съвет-Угърчин.

През последните години се развиха много разнообразни форми на инвестиционни кредити за бизнеса и общините. Финансиране под формата на кредити, съфинансиране и лизинг отпускат много банки и фондове. Новечето от кредитните институции изискват обезпечение, като ипотека или банкова гаранция. Други предоставят безлихвени кредити без никакви гаранции.

Така формираната такса смет не стимулира по никакъв начин домакинствата да намаляват отпадъците, които генерират.

4. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Въз основа на направения анализ на съществуващата практика по управление на отпадъците на територията на Община Угърчин и идентифицираните проблеми и несъответствия, както и при отчитане на изискванията на Националното законодателство и политика и конкретните условия и нужди на района, са определени основните цели на настоящата програма. Като се има в предвид и *Националната програма за управление на дейностите по отпадъците*, Община Угърчин си поставят следните стратегически цели:

- Намаляване количеството на образуваните отпадъци
- Въвеждане на организация по разделяне, събиране и транспортиране на отпадъците. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци. Разделно събиране на битови отпадъци, за които са въведени забрани и ограничения за депониране
- Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците
- Контрол и мониторинг на закритите стари замърсявания с отпадъци
- Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците
- Укрепване на административния капацитет на общината, отговорна за управлението на отпадъците
- Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите "отговорност на производителя" и "замърсителят плаща" при интегрирано управление на отпадъците
- Участие на обществеността

Управление на специфични потоци отпадъци

4.1 Намаляване количеството на образуваните отпадъци

Инициативите за намаляване на образуването на отпадъци са насочени както към производителите на продукти - да използват „чисти технологии”, така и към домакинствата, учебните заведения и т.н. - за повишаване на общественото съзнание. Ролята на общината в този процес се състои в:

- настърчаване въвеждането на схеми за повторна употреба, разделно събиране и предаване за рециклиране на отпадъци;
- въвеждане на подходящи икономически инструменти – например определяне на размера на такса „битови отпадъци” съобразно реално образуваните количества от съответното домакинство.

4.2 Въвеждане на организация по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци. Разделно събиране на битови отпадъци, за които са въведени забрани и ограничения за депониране

Нормативната уредба (наредбите по чл. 24, ал. 2 на ЗУО) предоставя и на Община Угърчин различни възможности за участие, под различна форма, в системите, финансиирани от производителите и вносителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци – от цялостно организиране на дейностите по разделно събиране и предаване за оползотворяване на отпадъците, до упражняване единствено на контрол над тези дейности.

Община Угърчин води преговори с фирма «ЕКОБАТЕРИ» АД, гр. София за сътрудничество в областта на разделното събиране на отпадъци от опаковки през 2010 г. Фирмата очаква да получи разрешително по чл. 62, ал.1 от ЗУО до края на 2009 г.

На 10.11.2009 г. е сключен договор с фирмa «ЕКОБАТЕРИ» АД, гр. София за сътрудничество в областта на разделното събиране, транспортиране, временното съхраняване, предварително трасиране и предаването за оползотворяване и/или обезвреждане на НУБА/негодни за употреба батерии и акумулатори на територията на Община Угърчин.

Фирмата притежава разрешение по чл. 62, ал.1 от ЗУО, № ООп – 28 – 00/05.01.2009 г. за извършване на този вид дейност.

Водят се преговори с фирмa Тонер Дайрект България ЕООД за сътрудничество в областта на разделното събиране на опасните отпадъци от домакинствата (в т.ч. и излязло от употреба електрическо и електронно оборудване – ИУЕЕО), съобразно изискванията на ЗУО и подзакоповите нормативни актове по прилагането му.

Организиране и финансиране на дейностите от Организации по оползотворяване и производители и вносители, изпълняващи задълженията си индивидуално, съгласувано с общината

В този случай, Организациите по оползотворяване, производителите и вносителите, изпълняващи задълженията си индивидуално, сключват договор с фирмa-подизпълнител за разделното събиране, сортиране и предаване за рециклиране на отпадъците. Кметът на общината е задължен в едномесечен срок да определи местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки и да не възпрепятства дейността.

С цел съгласуване на извършването на дейности с отпадъци на територията на общината се сключват договори с общините, чрез които се регламентира начина на разделно събиране, разположението на елементите на системата, графика и маршрута за извозване, организирането на съвместни информационни кампании и др.

Организиране и финансиране на дейностите от Организации по оползотворяване и производители и вносители, изпълняващи задълженията си индивидуално, без съгласуване с общината

В случай, че системата за разделно събиране не изиска разполагане на елементи върху общинска собственост (напр. изкупвателни пунктове) не се налага сключването на договори с кметовете на общини.

- При тази схема в Програмата следва да бъдат заложни мерки за осигуряване извършването на дейностите с отпадъци, съобразно общинската Наредба №2 за опазване на околната среда, определяне условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделиното, транспортирането и обезвреждането на битови, строителни, растителни, животински и масово разпространени отпадъци на територията на Община Угърчин;

Във всички случаи трябва да бъдат упълномощени длъжностни лица, които да контролират спазването на забраната за изхвърляне на отпадъци, обозначени с маркировка за разделно събиране, в контейнери за смесени битови отпадъци, когато в конкретното населено място е създадена система за разделно събиране.

С Наредба №8/2004г. са въведени изисквания за постапно намаляване количеството на депонираните биоразградими отпадъци и забрани за депониране на:

1. течни отпадъци;
2. отпадъци, определени като експлозивни, корозивни, оксилиращи, лесно запалими или запалими;
3. излезли от употреба гуми.

За изпълнение на тези забрани и ограничения, отнасящи се до битовите отпадъци, които отговарят на горепосочените критерии, трябва да се предвидят мерки за отделянето им от смесените битови отпадъци и предаването им за оползотворяване или обезвреждане по друг начин, като например:

- задължаване на лицата, които експлоатират системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци да приемат и трудно рециклируеми и опасни отпадъци – кутии от бои и лакове, разредители, опаковки от лекарства, батерии, части и компоненти от уреди и автомобили и др.;
- изграждане на пунктове за предаване на опасни битови отпадъци и излезли от употреба гуми или договаряне на приемането им в съществуващи пунктове за събиране на рециклируеми отпадъци;
- при системите с индивидуални съдове за събиране на битови отпадъци – визуална проверка на отпадъците и отказ за приемане, в случай, че бъдат открити забранени за депониране отпадъци;
- внедряване на инсталации за сепариране на отпадъците преди депониране;
- за биоразградимите отпадъци е възможно въвеждането на системи за разделно събиране чрез контейнери или чували, с оглед тяхното последващо компостиране.

Разходите за изграждането и експлоатацията на тези системи следва да се покриват от домакинствата, като с възможно въвеждането на такси за приемане на отпадъците или включването на разходите в такса „битови отпадъци”.

Успехът на системите за разделно събиране на отпадъци зависи в огромна степен от заинтересоваността на населението за участие, поради което в програмата на общината следва да бъдат предвидени информационни и разяснителни кампании.

Събиране и транспортиране на смесени битови отпадъци

За Община Угърчин една от основните мерки, която трябва да бъде предвидена в една общинска програма - разширяването на обхвата на общинските системи за организирано събиране и транспортиране на отпадъци и включване на по-малките населени места в такива системи, е вече реализирана. От две години това е въведено и вече е една добра практика, с която можем да се похвалим.

По тази причина усилията на общинската администрация са насочени към:

- повишаване качеството на предлаганите услуги и задоволяване на нуждите на населението;
- въвеждане на разделно събиране на отпадъците, първоначално в общинския център - гр. Угърчин;
- осигуряване на съвременни контейнери за събиране на отпадъците и съответното транспортно оборудване;
- оптимизиране на честотата и маршрутите за събиране и транспортиране на битови отпадъци;
- информиране и разясняване на обществеността за ползите от разделното събиране;
- оптимизиране/минимизиране на разходите за събиране и транспортиране на отпадъците (административни и експлоатационни);

- постигане на по-голяма справедливост при разпределението на тежестта на такса „битови отпадъци“ (съгласно чл. 8, ал. 1, т. 3 от ЗМДТ), което предполага въвеждане на практика за измерване на количествата на отпадъците, образувани от отделните домакинства.

4.3 Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците

Мерките, заложени в общинската програма са насочени към привеждане на съществуващото общинско депо и/или другите бъдещи инсталации за обезвреждане на отпадъци в съответствие с изискванията на законодателството.

Към настоящия момент, съществуващото общинско съоръжение за обезвреждане на отпадъци - сметището, не отговарят на изискванията на националното и Европейското законодателство. По тази причина в Общинската програма се предвиждат дейности за изпълнение на утвърденния Общински план за привеждане на съществуващото сметище, в съответствие с нормативните изисквания.

Съгласно националното законодателство, прекратяването на експлоатацията, закриване и/или привеждане в съответствие на всички съществуващи депа за отпадъци, които не отговарят на действащите нормативни изисквания, трябва да се извърши до 16 юли 2009 г.

Прекратяването на експлоатацията на отделните съоръжения трябва да е обвързано със сроковете за изграждането на новите депа за отделните региони.

В общинската програма са заложени етапи, срокове и отговорни звена за:

- извършване на проучвания и прогнози за количествата на образуваните отпадъци и количествата на отпадъците, предназначени за депониране, въз основа на което да се определи дялът на отпадъците от Община Угърчин в запълването на капацитета на новото регионално съоръжение, съответно дялът на разходите, които тя ще посме при съвместната експлоатация и необходимия размер на компонента „обезвреждане“ в такса „битови отпадъци“;
- сключване на споразумение с общините, които ще ползват регионалното съоръжение и създаване на междуобщинска структура (напр. сдружение по Закона за юридическите лица с нестопанска цел) за съвместна експлоатация/управление на регионалното съоръжение.

4.4 Правно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката в тази област

Пълно съответствие на националното законодателство по управление на отпадъци със стандартите и изискванията на ЕС.

През последните няколко години Република България постигна значителен напредък в транспонирането на законодателството на ЕС в областта на опазване на околната среда.

- Планиране на управлението на отпадъците на национално, регионално и местно ниво.

В настоящата програма се определят стратегическите цели на политиката на община по управление на отпадъците и свързаният с тях План за действие, за периода 2010 – 20013 г. Формулираните цели и приоритети за всички сфери от управлението на отпадъците следва да осигурят прилагането на интегрирана и ефективна система за управление на отпадъци на всички нива. Прилагането на програмата ще бъде в съответствие с изгълнението на следните планове и програми:

- Програма за прилагане на Директива 94/62/ЕС за опаковките и отпадъците от опаковки;

- Програма за прилагане на Директива 1999/31/ЕС за депониране на отпадъци;

- Програма за прилагане на Директива 2000/53/ЕС за излезли от употреба моторни превозни средства и др.;

За периода на действие на програмата при приемането на други документи, регламентирани националната политика в специфични области, свързани с прилагането на определени директиви на ЕС, програмата ще се актуализира и допълни. Тя остава отворен документ.

Планирането на дейности по управление на отпадъците от местно към регионално ниво ще бъде от съществено значение за успеха на постигане целите на Националната програма за управление на отпадъци.

- Ефективно прилагане на законодателството по управление на отпадъци е задължително условие за подобряване на управлението на отпадъци на национално, регионално и местно ниво. Независимо от положените значителни усилия през последните няколко години, е необходимо предприемане на допълнителни действия в следните насоки:

- идентификация на лицата, образуващи или извършващи дейности с отпадъци;

- мониторинг и инспектиране на съответствието с изискванията на законодателството и спазването на условията в издадените разрешения за дейности с отпадъци;

- прилагане на ефективни санкции и наказания в случай на неспазване на изискванията, с цел постигане на съответствие със законодателството;

- повишаване нивото на квалификация и мотивация в персонала на общинската структура;

- ясно и надлежно документиране на резултатите от мониторинга и проверките.

- Мерките, които ще бъдат предприети за прилагане на законодателството включват:

- правилно прилагане на разрешителните и регистрационни режими и програмите за контрол и мониторинг на дейностите с отпадъци и съоръженията за съхраняване, оползотворяване и обезвреждане;

- периодична преоценка на ресурсите и на адекватността на процедурите за контрол на дейностите с отпадъците, както и тяхното актуализиране;

- оценка на санкциите, които се налагат при нарушения на законодателството и при неспазване на условията в издаваните разрешения за дейности с отпадъци.

- Посточената оценка на системата за налагане на санкции включва:

- идентифициране на пропуските, при които санкциите не се прилагат или не са достатъчно добре регламентирани в общинското законодателство и в съответствие с изискванията в ЕС;

- оценка на настоящите нива на глобите и санкциите и съпоставянето им с реалните разходи за отстраняване на екологичните щети, които биха възникнали в случай на евентуално нарушение;

- оценка на честотата за провеждане и адекватността на процедурите за мониторинг и контрол, в т.ч. на процедурите за установяване и налагане на санкции

5.5 Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците

Осигуряването на достатъчна и достоверна информация за образуването, съхранението, оползотворяването и обезвреждането на отпадъци е необходимо условие за осигуряване на планиране и контрол на дейностите по управление на отпадъците.

- Създаване и допълване на информационна система за отпадъците

Събирането, обработването и анализирането на данни за отпадъците, както и за съоръженията и дейностите за оползотворяване и обезвреждане, има няколко цели:

- изпълнение на изискванията на ЕС, относно докладване на данни за управление на отпадъци;
- предоставяне на изходна информация, необходима за планиране, развитие и управление на дейностите с отпадъците;
- предоставяне на необходимите данни за извършване на ефективен мониторинг и контрол;
- предоставяне на информация за участниците в процеса на управление на отпадъците;

4.6 Укрепване на административния капацитет на общината, отговорна за управлението на отпадъците

Необходимо е назначаване на допълнителен персонал, обучен и квалифициран за работа с новата подходяща техника и оборудване, за да се гарантира:

- ефективен контрол и извършване на проверки за спазване на изискванията за управлението на отпадъците;
- въвеждане на разделно събиране на отпадъците;
- управление на оползотворяването или обезвреждането на отпадъците;
- събиране, обработка, анализиране и докладване на данни;
- подготовка, разработване, оценка, прилагане и надзор на проекти за изграждане на инфраструктура за оползотворяване/обезвреждане на отпадъци;
- провеждане на процедури и сключване на договори за възлагане на дейностите по управление на отпадъци.

4.7 Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите "отговорност на производителя" и "замърсителят плаща" при интегрирано управление на отпадъците

Планирането и установяването на финансово обезпечени и поносими за населението системи за събиране (включително разделно) и транспортиране на отпадъците, изграждането и експлоатацията на съоръжения и инсталации, е предизвикателство за голяма част от общините. За прилагането на принципа "замърсителят плаща", в съответствие с изискванията на националното и европейското законодателство, се налага нарастване на таксите, застрашени от домакинствата до нива, позволяващи възстановяване на всички разходи за извършваните в момента дейности, както и за бъдещото въвеждане на нови съоръжения и услуги. Едновременно с това, при повишаването на таксите следва да бъде отчитано състоянието на местната икономика и поносимостта им, съобразно доходите на населението.

Трябва да предвиждат мерки за:

- прогресивно нарастване на "таксите за битови отпадъци", с цел достигане на нива, покриващи дългосрочните разходи;

- изразходване на средствата, постъпващи от такси, само за дейности по управление на отпадъците, по най-ефективния начин;
- покриване на всички разходи на оператора за изграждане и експлоатация на депото, както и предполагаемите разходи за дейностите след закриването му, за период от 30 години, чрез таксите за депониране;
- засилване на контрола спрямо нелегалното изхвърляне на отпадъци и експлоатиране на депа, които не са в съответствие със законовите разпоредби.

Препоръчва се да се обсъдят възможностите за въвеждане и на следните допълнителни мерки:

- определяне на такса битови отпадъци на база на обеми и/или количества генериирани отпадъци, вместо въз основа на данъчната оценка на имотите;
- въвеждане на допълнителна такса за депониране на отпадъци, с цел увеличаване на цената за депониране на отпадъци (поради завишението на разходи) и създаване на по-благоприятни условия за рециклиране и оползотворяване. За намаляване на тежестта върху домакинските бюджети от разходите за управление на отпадъците, би следвало да се търсят възможности за финансиране на изграждането на инфраструктурата по управление на отпадъците от ДБ, национални (ПУДООС, НДЕФ) и европейски международни фондове (ЕФРР и КФ), както и привличане на инвестиции от частния сектор, под формата на публично-частни партньорства.

4.8 Участие на обществеността

Вземането на правилни управленски решения и осъществяването на мерките, заложени в общинската програма, трябва да се постигне при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. За целта е необходим непрекъснат диалог с населението и организирането на кампании за повишаване на общественото съзнание. Нужно е да се предвидят мерки за:

- редовното предоставяне на информация на населението за състоянието на околната среда;
- запознаване и привличането на населението, неправителствени организации и заинтересованата индустрия, в процесите на вземане на решения по въпросите на управление на отпадъците, като особено значение следва да бъде отделяно на начин за определяне на "такса битови отпадъци" и отчитането на изразходваните средства;
- повишаване на общественото съзнание, с цел да се постигне промяна в поведението на населението, чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците;
- провеждане на конкурси, празненства, обществени мероприятия, организирани специално за целта, или включени като част от програмите за честване на празници на общината, като специално внимание следва да бъде отделено на работата с подрастващите;
- получаване на обратна връзка за успеха на прилаганите мерки за управление на отпадъците.

4.9 Управление на специфични потоци отпадъци

В допълнение към общите цели, Програмата на Община Угърчин поставя и конкретни изисквания за управление на специфични потоци отпадъци, в зависимост от взетите решения за подхода за управление на съответния вид отпадък и условията в общината.

Нормативната уредба предоставя на общината различни възможности за участие, под различна форма, в системите, финансиирани от производителите и вносителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци.

Собствениците или наемателите на търговски обекти (магазина) и заведения за обществено хранене, собствениците (или наематели), на еднофамилни жилища при изпълнение на новите изисквания, произтичащи от националното законодателство са задължени разделно да събират масово разпространени и биоразградими отпадъци, негодни за употреба пневматични гуми, ИУМПС. При неспазване на изискванията се въвеждат допълнителни забрани и санкции.

Батерии и акумулатори

Екологосъобразното управление на негодните за употреба батерии и акумулатори има важно място в политиката по управление на опасни отпадъци. Предвид значителните количества на произведените и внасяните в страната оловно-кисели акумулатори, подобряването на съществуващите системи за събиране и рециклиране на тези отпадъци ще бъде един от приоритетите.

Съответствие на батерията и акумулаторите, пусканы на пазара с изискванията на Директива 91/157/ЕС.

Батерията и акумулаторите пусканы на пазара в РБългария, трябва да съответстват на установените в законодателството изисквания за съдържание на тежки метали, маркировка за разделно събиране и т.п. Специално внимание следва да бъде отделено на ефективното прилагане на законодателството към уредите с вградени батерии.

От първостепенна важност за постигане на целта е ясното формулиране на задълженията и правомощията на тези които продават такъв вид изделия.

Намаляване на риска за околната среда, свързан със събирането на батерии и оловно-кисели акумулатори

Въпреки високата събирамост достигната през последните години, управлението на оловно-кисели акумулатори остава един от приоритетите. В краткосрочен аспект усилията ще бъдат насочени към подобряването на практиките за събиране и намаляване на рисковете за околната среда, произтичащи от неправилно съхранение и третиране на електролита от акумулаторите. Ръчното раздробяване на акумулаторите и отстраняването на електролита трябва да бъде избягвано на всяка цена. Ефективното прилагане на нормативните изисквания, следва да гарантира, че дейностите с негодни за употреба оловно-кисели акумулатори се извършват в съответствие със законодателството по управление на отпадъците и ограничаването на рисковете за околната среда, свързани със събирането, съхранението и третирането на отпадъците.

Прилагане на системи за събиране и оползотворяване/ обезвреждане на батерии и акумулатори

Община Угърчин с е заключила договор с фирма „ЕКОБАТЕРИ“ АД за реализацията на дейности, свързани със събиране, транспортиране, временно съхраняване предварително третиране и предаване за оползотворяване и/или обезвреждане на негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/ в изпълнение на задълженията си по член 16 от ЗУО и чл. 27 от Наредбата за изискванията за пускане на

пазара на батерии и акумулатори, приета с ПМС № 144 от 2005г. обн., ДВ, бр.58 от 2005г., изм. и доп., бр. 53 от 2008г., бр. 5 от 2009г., в сила от 20.01.2009г.

„ЕКОБАТЕРИ“ е организация по оползотворяване съгласно чл. 62 от Закона за управление на отпадъците, чийто предмет на дейност включва: организиране и управление на дейностите по събиране, транспортиране, временно съхраняване, предварително третиране на негодни за употреба батерии и акумулатори /НУБА/, оползотворяване и/или обезвреждане на НУБА, включително техните компоненти и материали, временно съхранение и транспортиране за рециклиране на образуваните след предварително третиране отпадъци, чрез изграждане на площадки за събиране, временно съхраняване и предварително третиране, отговарящи на изискванията на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по прилагането му. „ЕКОБАТЕРИ“ притежава РАЗРЕШЕНИЕ № ООп – 28 – 00/05.01.2009г., издадено от Министерство на околната среда и водите, за извършване на дейност като организация по оползотворяване на НУБА по смисъла на член 62 и § 1, точка 26 от Допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Представяне информация на потребителите, относно изискванията за управление на батерии и акумулатори

Постигането на посочените цели и достигането на високи резултати няма да бъде възможно без активното участие на населението в предложените системи за събиране. Това изиска обществеността да бъде информирана за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на батерии и акумулатори, значението на символите използвани за маркиране, изискванията при отделяне на батерии от уредите, където те са вградени и възможностите за участие в системите за събиране.

Излезли от употреба моторни превозни средства

За излезлите от употреба моторни превозни средства на територията на Община Угърчин са предвидени мерки, които включват:

- въвеждане на ред за събирането на ИУМПС, които се намират върху държавна или общинска собственост;
- на основание чл.14, ал.1 от Нардбата за изискванията за третиране на отпадъци от МПС(ДВ бр. 104 от 2004г.) и чл.16, ал.3, т.7 от ЗУО е определена общинска площадка в двора на бившето СПТУ - гр. Угърчин за временно съхранение на излезли от употреба МПС;
- редовно информиране на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното разкомплектоване/обезвреждане на ИУМПС, части и компоненти от тях и възможностите за предаване на ИУМПС;
- организиране на дейностите по събиране и временно съхраняване на ИУМПС и предаването им за разкомплектоване – в случай, че е сключен договор с ПУДООС или когато кмета има такива задължения, съгласно договорите, склучени с организацията по оползотворяване и/или с лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално.

Отработени масла

На територията на Община Угърчин няма фирма, която да извършва смяна на отработени масла.

Съдържащите се в маслата опасни вещества, представляват опасност за замърсяване на околната среда през всички фази на техния жизнен цикъл. Предотвратяването на тези вредни последици следва да се постигне чрез системен и адекватен контрол на

материалните потоци и отделяните емисии. В тази част от програмата са формулирани основните цели за управление на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти. Тези цели са уточнени в *Програма за прилагане на Директива 75/439/ЕЕС обезвреждане на отработени масла*.

Създаване на финансово предпоставки за прилагане на екологосъобразна система за събиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти

Приетата нова Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти ще позволи създаването на устойчиви схеми за финансиране на дейностите по събиране и регенериране на отработени масла на национално и регионално ниво, където това е технически осъществимо. Задълженията на общините е да се осъществява контрол за недопускане на замърсяване на почвите и водите.

Осигуряване на необходимата инфраструктура за събиране, регенериране и други методи за оползотворяване на отработени масла

Подобряването на съществуващите практики за съхранение, събиране, транспортиране и оползотворяване на отработени масла е основен приоритет в политиката за управление на тези отпадъци. Това засяга в голяма степен местата за смяна на моторни и трансмисионни масла и местата за временно съхраняване на отпадъчни нефтопродукти. Адекватното прилагане на изискванията на нормативната уредба към дейностите по третиране на отработени масла ще доведе до намаляване на възможностите за нерегламентираното им изхвърляне. Регенерирането на отработени масла е с по-висок приоритет пред използването им като гориво.

Кмета на общината организира места за събиране на отработени масла само на общински терени. На останалите частни терени се препоръчва прилагането на изискванията на Наредбата за съхранение и оползотворяване.

Прилагане на информационна система, осигуряваща събирането и обработката на данни за образуването и управлението на отработени масла

Ефективното планиране и управление на отпадъците, изиска наличието на достатъчни и надеждни данни.

Въвеждане и прилагане на процедури за налагане на законодателството

Контролът по прилагането на изискванията за управление на отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, следва да бъде осъществяван въз основа на установени процедури за издаване на разрешения или регистрация, проверки, мониторинг и налагане на санкции. От голямо значение за ефективното прилагане на нормативните изисквания е добрата координация между общината и други компетентните органи, ангажирани с контрола по прилагането на законодателството за отработени масла.

Утайки от градските пречиствателни станции за отпадъчни води

Според основния принцип от Националната програма „замърсителят плаща“, управлението на утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води е задължнение на притежателите им, но тъй като в повечето случаи те се обезвреждат в съоръженията за битови отпадъци. Затова е необходимо да се заложат мерки за:

- приемане на регионалното депо край Ловеч само на предварително третирани утайки от ГПСОВ, поради съществуващите ограничения за депониране на течни отпадъци и за памаляване образуването на биогаз и на инфильтрат от депата;
- въвеждане на изисквания към състава и количествата на утайките, постъпвали за депониране и отчитане на количествата им при оразмеряване на капацитета на съоръжението за обезвреждане;
  - въвеждане на изисквания към състава и процедури за контрол на утайките, постъпвали за оползотворяване съвместно с биоразградимите битови отпадъци, като особено внимание следва да се отдели на съдържанието на тежки метали. Отчитане на количествата при оразмеряване на капацитета на съоръжението за оползотворяване на биоразградимите битови отпадъци.

Отпадъци от опаковки

Опаковането играе важна роля в съвременното производство и предлагане на различни стоки, материали и продукти, което води след себе си до образуване на големи количества отпадъци в домакинствата, търговската сфера, администрацията и промишлеността. Целите и мерките в областта на опаковките и отпадъците от опаковки, заложени в настоящата програма, са изгответи в съответствие с *Директива 94/62/ЕС за опаковките и отпадъците от опаковки*.

Изпълнението на програмата се основава на следните принципи:

- отговорност на производителите и вносителите на опаковки и опаковани стоки за постигане на целите по рециклиране и оползотворяване заложени в § 9 от ПЗР на ЗУО;
- споделена отговорност на общините при организирането на разделното събиране на отпадъците от опаковки на тяхна територия;
- насърчаване участието на обществеността;
- диалог с индустрията и обществения сектор;
- ефективност на предлаганите решения за събиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки;
- достъп до информация за всички заинтересовани страни;
- адекватни, възприяти санкции за стопанските субекти нарушащи изискванията на законодателството, в т.ч. за недостигане на поставените количествени цели;

Предотвратяване и многократна употреба

Предотвратяването на образуването на отпадъци от опаковки е основен приоритет в областта на управление на отпадъците от опаковки. Прилагане на различни форми на партниране за постигане максимално и пълно събиране и обезвреждане на масово разпространените опаковки.

Общинските администрации са отговорни за организиране на разделното събиране на отпадъците от опаковки от домакинствата на тяхна територия осигурено чрез:

- средствата от ПУДООС;

- договори с организации по оползотворяване на отпадъци от опаковки;

Привличане на населението за участие в системите за разделно събиране и повишаване на нивото на екологично съзпание

Информирането на обществеността и популяризиране на дейностите по разделното събиране на отпадъци е ключов елемент от прилагането на националното законодателство в областта на опаковките. Предвижда се организиране на информационни кампании за:

- привличане на обществеността за участие в системите за разделно събиране и депозит;
- производителите на опаковки и опаковъчни материали относно изискванията на законодателството;
- разработване и прилагане на програма за обучение по въпросите за рециклиране на отпадъци насочена към училищата;
- публикуване и разпространение на информационни материали

Отпадъци от хуманната медицина

Депонирането на инфекциозни отпадъци е забранено от националното законодателство. Съгласно принципа „замърсителят плаща“, болниците и другите лечебни и здравни заведения са отговорни за безопасното управление на образуваните отпадъци в резултат на тяхната дейност. За подобряване на практиките по управление на отпадъците от лечебните заведения и създаването на интегрирана мрежа от съоръжения за третирането им следва да бъдат обхванати всички лечебни и здравни заведения в страната. Въпреки, че на територията на Община Угърчин няма болници, а са регистрирани само няколко лекарски, зъболекарски кабинети и филиал на Специална помощ-Ловеч, това не изключва възможността от тяхната поява при подобряването на условията и стандарта на живот на местното население. В тази връзка са предвидени следните дейности:

- наименование на бъдещи лечебни и здравни заведения, разположени на територията на общината, като се отразят съответния брой на леглата и типична застосност;
- общ брой поотделно на всеки вид лечебни заведения на територията на общината (съгласно Част Втора, глава втора – видове лечебни заведения, съгласно Закона за лечебните заведения.);
- посочва се адрес/местоположение на лечебното заведение;
- съдебна регистрация на лечебното заведение (по Търговския закон, Закон за кооперациите и други);
- вида на собствеността (общинска, държавна, смесена, частна), като се посочва процентното участие на общината/държавата;
- видовете отпадъци, които се генерират от съответното лечебно заведение, съгласно Приложение № 1 - Списък на отпадъците на Наредба № 3 от 01.04.2004 г. за класификация на отпадъците (обн., ДВ, бр. 44/25.05.2004 г.);
- описание на съоръженията и инсталациите за третиране на различните видове отпадъци от лечебните заведения, тяхното местоположение на територията на общината, капацитет. Представяне на информация (количества на отпадъците и брой и наименование на лечебните заведения) за постъпващи отпадъци за

третиране от други общини, степен на натоварване на капацитета на съответната инсталация.

Биоразградими отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене

В съответствие с действащото законодателство, управлението на биоразградимите отпадъци от домакинствата и приравнените на тях отпадъци от търговията и промишлеността е отговорност на общинските администрации. Затова в програмата са заложени следните основни законодателни, административно-организационни, технически и финансови мерки, обезпечаващи изпълнението на целите на националната и европейската политика в тази област:

- проучване на количествата, състава и свойствата на биоразградимите отпадъци, образувани на територията на общината; определяне на видовете отпадъци, за които е отговорна общината;
- изменение и допълнение на общинската наредба по чл. 19 от ЗУО; въвеждане на задължения към собствениците или наемателите на търговски обекти и заведения за обществено хранене, собствениците (или наематели) на еднофамилни жилища и др., както и към лицата, извършващи дейности с биоразградими отпадъци;
- въвеждане на годишни количествени цели за редуциране на количествата на биоразградимите отпадъци, постъпващи за депониране (в съответствие със сроковете и целите на националното законодателство и *Национална стратегия за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране по § 2 от Наредба № 8/2004г.*);
- разработване и прилагане на ред за контрол и отчетност за постигането на количествените цели;
- определяне на необходимите разходи и обосноваване на необходимостта от промяна на такса „битови отпадъци“;
- разглеждане на няколко алтернативи и определяне на най-подходящата за общината схема за разделно събиране и технология за третиране на биоразградимите отпадъци;
- разработване на план за поетапно въвеждане на разделно събиране и/или домашно компостиране;
- подготовка на документи за кандидатстване за отпускане на финансиране за изграждане на съоръжениес/инсталация за оползотворяване на биоразградимите отпадъци или подготовка на тръжни документи за привличане на частни инвестиции под формата на публично-частно партньорство;

Едрогабаритни отпадъци

В националното законодателство не са въведени задължения за разделно събиране или ограничаване на депонирането на едрогабаритни битови отпадъци. Въпреки това, Община Угърчин провежда кампании (веднъж или няколко пъти в годината) за събиране на отпадъците от домовете, като предварително се съобщава по местния радиовъзел за датата, в която камиона ще събере отпадъците.

Негодни за употреба автомобилни гуми

В националното законодателство няма отделен нормативен акт, регламентиращ управлението на негодните за употреба пневматични гуми. С цел изпълнение на забраната за депониране на пневматични гуми с необходимо да се изготвят и представят в ПУДООС документи за отпускане на средства за организиране на системи за разделно

събиране и предаване за оползотворяване на негодните за употреба гуми, изхвърляни на територията на Община Угърчин.

5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Предложеният план за действие обхваща периода 2010 – 2013 г. и включва основните мерки и дейности, предвидени за изпълнение на поставените в Програмата цели. С прилагането на плана се предвижда да се постигне на оптимален баланс между различните законодателни, институционални, икономически и технически мерки и прилагане на интегриран подход за управление на отпадъците.

6. Програма за инвестиции

За изготвяне на Инвестиционната програма са взети в предвид възможностите на общината за финансиране на големи инвестиционни проекти в областта на околната среда като изграждане на канализационна система, пречистителна станция за отпадни води, рекултивация на сметишето и т.н. Средствата за такива проекти ще се търсят чрез финансови инструменти на ЕС и възможностите за финансиране от донорски програми, структурните или кохезионният фонд. Останалите необходими инвестиции, свързани с малки проекти, като например в областта на събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки и излезлите от употреба моторни превозни средства, биха могли да се финансират от Публично частно партньорство. Инвестициите за разпространение на информационни материали, провеждане на обучения или инструктиране на притежателите на отпадъци се предполага че могат да бъдат финансиирани от външни донори, включая и частният сектор.

7. Мониторинг и оценка на изпълнението на програмата

Основната задача на мониторинга е да отбелязва отклоненията от плана на програмата достатъчно рано, за да се осигури възможност за своевременно коригиране. За целта трябва да се разработят индикатори, които да са количествено измерими, да са налични достатъчно данни и да са сравними с началното състояние, преди започване на изпълнението на конкретната мярка.

Въз основа на проведенния мониторинг се прави периодична оценка на степента на изпълнение на програмата и резултатите от нейното прилагане. Оценката на програмата е основа за изготвянето на годишните отчети на общинската програма съгласно изискванията на чл.32 от ЗУО.

Програмата подлежи на актуализация при промяна във фактическите и/или нормативни условия.

8. Заключение

От направената обща характеристика на територията на Община Угърчин и оценка на съществуващото състояние на дейностите по управление на отпадъците и съгласно нормативните изисквания и указания са формулирани и ранжирани по приоритет основните проблеми, разгледани са подходите за постигане на целите и е съставен план за действие за периода 2010 - 2013 година, като неделима част от "Програмата за управление на отпадъците в Община Угърчин".

Съгласно чл.32 от ЗУО годишният отчет за изпълнението на програмите се представя пред органа, приел програмите, и се изпраща на съответната регионална инспекция по околната среда и водите до 31 март следващата година.

Съставил програмата:

Дияна Катърска
мл. експерт "Програми, проекти и екология" при Община Угърчин

Валентин вълчев
Кмет на Община Угърчин